

σαν. Ὁ ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς περιεφέρτετο εἰς τὰς ὁδοὺς μὲ σαρίκιον γενειοτάρου περὶ τὴν κεφαλὴν· αἱ ἱεραὶ τράπεζαι καὶ οἱ βωμοὶ ἐδεθελῶθησαν· τινὲς αὐτῶν ἐχρησίμεισαν εἰς τὰ γεύματα τῶν νικητῶν, ἄλλαι ὡς κλίνειν, καὶ τινες εἰς φάτνας μετεσχηματίσθησαν, ἵνα πληρωθῇ, ὡς λέγει σύγχρονός τις συγγραφεὺς, τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἀμώς. «Θέλω ἐκδικηθῆναι τοὺς βωμοὺς τῆς Βετέλ· αἱ τράπεζαι τῆς θυσίας βροθῆσονται χαμαί, καὶ τὸ πλήρες προμαχόνων παλάτιον, αἱ ἐξ ἐλέφαντος οἰκοδομαὶ καὶ οὖν αὐταῖς ἄλλαι κατεστραφῆσονται· μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ὁ θόρυβος τῶν ἁμαρτιῶν σας· διότι ἤγγικε τὸ τέλος τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἔτι οὐκ ἀναβλήθησεται ἐπὶ πλέον ἢ ἡμέρα τῆς τιμωρίας, καθ' ἣν οἱ θόλοι τῶν ἀντηχῆσουσιν ὑπο τοῦ πλῆθους τῶν κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν.»

Ἡ πολιορκία διήρκεσε πενήντα τρεῖς ἡμέρας, ἀλωθείσης δὲ τῆς πόλεως, ὁ Μωάμεθ εἰσῆλθεν ἐν θριάμβῳ ἐν αὐτῇ καὶ φθὰς πρὸ τῆς Ἀγ. Σοφίας, κατέβη τοῦ ἵππου, ἵνα περιεργασθῇ τὴν μεγαλοπρεπῆ τῶν Βυζαντινῶν μητρόπολιν, ἥς ἐθαύμασε τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὸν ὄγκον, καὶ τὰ ἄπειρα πλοῦτη. Ἐκ δὲ τοῦ θόλου αὐτῆς κατερχόμενος καὶ παρατηρήσας στρατιωτικὴν τινα ἐνασχολούμενον εἰς τὴν τῶν μαρμαρινῶν τοῦ ἐδάφους πλακῶν ἀπόσπασιν, ἐπάταξεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἀκινάκου λέγων. «Εἰς σὰς παρήτησα τὰ λάφυρα· αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι κτήμα ἐμόν.» Διέταξε δὲ τότε τοὺς δερβίσας νὰ προσκαλέσωσιν εἰς προσευχὴν τοὺς πιστοὺς, δώσας αὐτοὺς πρῶτος τὸ παράδειγμα, προσευχόμενοι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

Μετὰ δὲ τὰς θρησκευτικὰς ταύτας προπαρασκευὰς ἐξήτησε τὸ τοῦ αυτοκράτορος σῶμα, τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυφθη μετ' ὀλίγων, ὑπὸ σωρὸν πτωμάτων, ὑπὸ τινων βασιλικῶν ἐμβλημάτων διακριθὲν καὶ τῶν πορφυρῶν ἐμβάδων τῶν ὑπ' ἀστερίσκων χρυσοῦν διακεκοσμημένον. Ἀποκύβας δὲ τις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἤνεγκεν αὐτὴν τῷ σουλτάνῳ, ὅστις τὴν ἔθηκεν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἐπίππου τοῦ ἀνδριάντος. Ἰουστινιανοῦ.

Διηγοῦνται δὲ ὅτι ὁ σουλτάνος, εἰσερχόμενος εἰς τὰ ἀρχαῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ τῶν Βυζαντινῶν αυτοκρατορῶν ἀνάκτορα, ἐξερώνησε τὸ περσικὸν τοῦτο δίστιχον,

Ἡ ἀράχνη τὸν ἰσὺν τῆς ἐν τοῖς βασιλείοις,
Ἥσυχά κατασκευάζει,
Καὶ ἡ γλαυὴ ἡ ἀπαισία ἐν τοῖς ἐρεπίοις
τοῦ Εὐφρασιᾶθου κράζει·

καθὼς ὁ μέγας ἐκεῖνος τῆς Καρχηδόνας ἐκπορθητής, ὁρῶν τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐπὶ ἑπτακόσια ἔτη ἀκμάσασαν πόλιν, καὶ γῆς τοσαύτας δε καὶ νήσων καὶ θαλάσσης ἐπάρξασαν, τότε δὲ ἄρδην τελευτῶσαν εἰς πανωλεθρίαν ἐσχάτην, καὶ συνιδὼν ὅτι καὶ πόλεις καὶ ἔθνη καὶ ἄνθρωποι ὑπὸ τῆς τύχης μεταβληθήσονται, λέγεται ὅτι θαυμάσας, ἀνερώνησε τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο·

Ἔσεται ἡμᾶρ, ὅταν ποτ' ὁλόκλη Ἰλιος ἱρὴ
Καὶ Πριάμος, καὶ λαὸς ἐυμμελίω Πριάμοιο (1).

Ἐγκαταλείψας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὴν μανίαν τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, ὁ Μωά-

μεθ ἔπαυσε τὴν τετάρτην τὸν φόνον καὶ τὴν λεηλασίαν, ἀπέδωκε τιμὰς ἐπικηδεῖς τῷ Κωνσταντίνῳ, καὶ μέγαν ἀριθμὸν αἰχμαλῶτων ἀπελευθερώσας, ἐπροσπάθησε νὰ πληρῶσθαι πάλιν κατοίκων τὴν πόλιν, παραχωρῶν τοῖς ἡττηθεῖσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκείας αὐτῶν ἐξάσκησιν, καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κράτους. Ἡ αυτοκρατορία τῶν τούρκων εὗρεν ἐπὶ τέλους πρωτεύουσαν ἀξίαν αὐτῆς. — Ἐπτάκις ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ πεντάκις ὑπὸ τῶν τούρκων πολιορκηθεῖσα, ἡ πόλις αὕτη ἀντέστη ἀείποτε, μέχρι τῆς τελευταίας ταύτης συμφορᾶς.

Ἀλ. Ἰωαννίδης.

ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΠΙΟΡΚΙΑ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Α'.

Αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου ἤρχίζον ἤδη νὰ παίζωσι μὲ τοὺς χρωματισμένους φεγγίτας φαειροῦ πύργου, σταδίου τινος ἀπέχοντος τοῦ Λονδίνου, εἰς τὸ δάσος τοῦ Οὐίνδσορ, ὅτε ἠνεώχθη παράθυρόν τι αὐτοῦ, ἐπὶ ἐξώστου στηριζόμενον. Τὸ παράθυρον τοῦτο ἔβλεπεν εἰς κήπον, ὅθεν τὰ ἀνθισμένα κρίνα καὶ τὸ αἰγόκλημα ἀνέιδον τὰς τερπνὰς εὐωδίας των. Τὰ εὐκαμπτα στελέχη τοῦ ἰάσμου καὶ τῆς κληματίτιδος περιπλέκοντο, διὰ ποικίλων ἐλιγμῶν, ἐπὶ τῶν θόλων καὶ τῶν ὀδοντωτῶν ἀραβουργημάτων τοῦ κτιρίου. Ἡ τερπνὴ αὕτη κατοικία ἐφαίνετο προωρισμένη εἰς τὸ νὰ ᾔῃαι ἡ Ἐδὲμ, τὸ γαληνιαῖον καταφύγιον τοῦ εὐτυχοῦς ἔρωτος· καὶ ὅστις ἤθελεν ἰδεῖ τὰς δύο ὥραιας κεφαλὰς, αἵτινες αἰφνης ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν ἐξώστην, ἤθελε πιεσεῦσαι ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ αὐτῆς ἦτο πραγματικότης. Ὁ ποιητὴς ἤθελεν ἀναφωνῆσαι· «εἶναι ὁ Ῥωμαῖος καὶ ἡ Ἰουλίττη, ἀποχαιρετίζοντες ἀλλήλους εἰς τὸ λυκαυγὲς τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὸ πρῶτον κελάδημα τῆς ἀηδόνος.

— Ἀρρὴν, ἀγαπητὴ Ἀρρὴν, ὀλίγας στιγμὰς ἀκόμη· διὰ τί ἡ τόση σου βία ν' ἀπαλλαγῇς ἀπὸ τὰς τρυφερὰς περιποιήσεις μου; ἔλεγεν ἡ νέα γυνὴ εἰς ἐκείνον ὅστις ἐφαίνετο ὁ σύζυγός της.

— Φιλτάτη Ἰωάννα, πλέον σου καταρῶμαι τὸ ἀναπόφευκτον καθήκον, τὸ ὁποῖον μὲ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας σου· ἀλλ' ὁ Ἐδουάρδος διέταξε, καὶ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος, ὅταν πρόκηται νὰ ὑπακούσῃ τις, ἢ νὰ ἀτιμασθῇ, ἡ ἐκλογὴ μου ἐδύνατο νὰ ᾔῃαι ἀμφιβολος;

— Ὡ θεέ μου! πόσον σκληρὰ πρέπει νὰ ᾔῃαι ἡ ἀπουσία σου, ἐὰν κρίνω ἀπὸ τὰς βασιάνους τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦδε δοκιμάζω. Καὶ ἡ νέα μὲ τοὺς βραχίονάς της περιέβαλλε τὸν τράχηλον τοῦ συζύγου της, ὡς διὰ τὸν κρατήρη δι' αὐτοῦ τοῦ γλυκυτάτου δεσμοῦ.

(1) Ἰδε τὴν παθητικωτάτην ταύτην περιγραφὴν, πρὸς δὲ καὶ τὴν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Πολυδίου ἐρώτησιν, ἀμμητῆτος ἐκτεθειμένην ὑπὸ Ἀππιανοῦ, ἐν Λιβύῃ, 132.

Εἰς τὴν ἐπίμονον ἀντίστασιν τῆς, ἡ μέλαινα, ὡς ὁ ἔβαινος, κόμη τῆς ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ ἁλκαστρίνου λαιμοῦ τῆς, δίκην καλύμματός τινος παρθενικοῦ· ἦν δὲ τοσοῦτον ὥραία εἰς αὐτὴν τὴν ἀγνὴν ἀταξίαν, ὥστε ἐνδόμουχος ἀντίδρασις ἡγέρθη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ νέου συζύγου. Δὲν εὗρισκε πλέον τὴν δύναμιν ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς λατρευομένης συμβίας του· ἐδίστασεν ὀλίγας στιγμὰς ἀκόμη, ἀλλὰ τέλος ἡ φωνὴ τοῦ καθήκοντος ἐξυπνήσασα ζωηρὰ εἰς τὴν καρδίαν του, ἐθριάμβευσεν κατ' αὐτὴν τὴν ἐπίμονον πάλην.

— 'Υγείαινε, ἄγγελε τῆς ζωῆς μου! ἀνέκραξεν ὁ Ἀρρῆς, εἴθε ἡ ἐνθύμησις τοῦ ἔρωτός μας νὰ σὲ προστατεύῃ κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου! Εἴθε ποτὲ νὰ μὴν ἐξορίσῃς ἀπὸ τὴν καρδίαν σου καὶ τὴν μνήμην σου τὸν ἔραστήν, ὅστις ἔδρεψεν εἰς τὰ τρέμοντα χεῖλη σου τὸ πρῶτον φίλημα τοῦ ἔρωτος.

— Ποῖος ἄλλος, ὦ ἀγαπητὲ τῆς καρδίας μου, θέλει δυνηθῇ νὰ καθέξῃ μίαν στιγμὴν τὸν στοχασμόν μου! Ἐγὼ νὰ σὲ λησμονήσω; ποτέ! ποσάκις εἰς τὰς θλιβεράς ἡμέρας τῆς ἀπουσίας σου, οἱ ὀφθαλμοί μου θέλουν πλανᾶσθαι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἧτις μέλλει νὰ σ' ἐπαναφέρῃ πρὸς με· ἐγὼ νὰ σὲ λησμονήσω, Ἀρρῆ! διατί ἡ φρικώδης αὕτη ὑποψία; φίλε! ὁ Θεὸς μᾶς ἀκούει, ἀνέκραξεν ἡ νέα γυνὴ, μὲ ἐμπνευσμένον ὕψος, ὁ Θεὸς ἄς δεχθῇ τοὺς ὅρκους μου ἐνώπιον τοῦ ἡλίου, ὅστις μᾶς φωτίζει! ἔάν ποτε ἡ ἀγενὴς καρδιά μου ἤθελεν ἀγαπήσῃ ἄλλον παρὰ τὸν σύζυγόν μου, ἂν ποτὲ ἐλησμονοῦν τὴν πίστιν, τὴν ὁποῖαν ὠρκίσθην εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον μετ' εὐτυχίας καὶ οἰκειοθελῶς ἐδέχθην σύζυγόν μου, εἴθε νὰ ἦμαι ἐπικατάρτος διὰ παντός! ἐπικατάρτος παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀπόβλητος τῆς περιουσίας σου, ἐξουθενημένη εἰς τὰ ὄμματα ὄλων, καὶ γενομένη παίγγιον καὶ περιγέλως τοῦ φρικωδεστέρου ὄχλου· εἴθε νὰ μὲ ἀρνηθῇ πᾶς τις καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν φιλοξενίαν, καὶ βδελυτομένη παρ' ἄλων, ἐμπνεύσασα ἀποτροπὴν καὶ φρίκην εἰς ὅλους, εἴθε νὰ ἐκπνεύσω ἀπὸ πείναν καὶ ταλαιπωρίαν καὶ αἰσχύνην, εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον τόσον θανασίμως ἐλύπησα. Ἀρρῆ πιστεύεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ τώρα; καὶ ἡ Ἰωάννα ἥνοιξε τὰς ἀγκάλας εἰς τὸν νέον σύζυγόν τῆς, τὸν ὁποῖον κατεκάλυψε μετὰ παραφορὰ φιλήματά τῆς.

— Συγχώρησον εἰς τὸν ἔρωτά μου τὰς ὑπερβολὰς τῆς ἀνησυχίας μου, ἀγαπητὴ Ἰωάννα, ἡ εὐτυχία μου διεγείρει τοσαύτας ἀντιζηλίας, ὥστε φόβοι τινὲς μὲ εἶναι συγχωρημένοι· ἀλλ' ὅχι, πιστεύω εἰς σέ, ὡς εἰς τὸν Θεόν τὸν ζῶντα· υγείαινε ἀγαπητὴ Ἰωάννα, υγείαινε· καὶ ὡς νὰ ἀμφίβαλλε περὶ τῆς γεναιοφυχίας του, ὁ Ἀρρῆς ἐρρίφθη πρὸς τὴν κλίμακα, κάτωθεν τῆς ὁποίας τὸν περιέμενε ἵπποκόμος κρατῶν τὸν ἵππον του ἀπὸ τὸν χαλινόν· μακρὸν καὶ σιωπηλὸν φίλημα ἐπέμψθη ἀκόμη εἰς τὴν δακρυρρόουσαν σύζυγον ἐπὶ τῶν πετεργίων τοῦ ζεφύρου, ἀκίνητον ἱσταμένην ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, καὶ θεωροῦσαν μὲ

ὄμμα περίλυπον τὸν κοινορτόν, ὑφόμενον μακρόθεν ἀπὸ τὸ κάλπασμα τῶν ἵππων.

Οἱ πολυχρόνιοι πόλεμοι, οἱ ὑποκινήθεντες ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν δύο Ῥόδων τοῦ Ὑόρκ καὶ τοῦ Λαγκάστρου, εἶχαν παῦσαι πρὸ τινων ἐτῶν. Ὁ Ἐδουάρδος μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους περιπετείας, ἐβασίλευεν ἤδη ὡς κυριάρχης, ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας, εἰρηνοποιηθείσης. Ὁ φιλήδονος καὶ σχεδὸν ἀκόλαστος οὗτος πρίγγηψ, συνήθροισεν εἰς τὴν αὐλήν του ὅλους τοὺς μείναντας ἐκ τῶν ἀνδρείων ὑπερασπιστῶν του. Ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐλευθεριότης του ἦτον ἀπεριόριστος, καὶ ἐξατκεῖτο, ὡς πάντοτε, πρὸς βλάβην τῆς ἡττηθείσης φατρίας. Εἰς μόνος τῶν ὀπαδῶν του, ἐνόσω διήρκει ἡ δυσπραγία, ἡρνήθη νὰ συμμεθέξῃ τῶν λαφύρων τῆς ἐξοσθείσης μερίδος· ἡ πολυτέλεια, τὰ πλούτη δὲν εἶχον θέληγτρα δι' αὐτόν, ὁ βασιλεὺς ἀπεπειράθη νὰ τὴν ἐλκύτῃ διὰ τῆς λάμπειας τῶν τιμῶν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέβη ἀνωφελές.

Ὁ νέος Ἀρρῆς Σόρης συνεπολέμησε πολὺν χρόνον μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου· τὸν ἠγάπα, διότι τὸν ἐγνώρισε γενναῖον καὶ τὸν εἶχεν ἰδεῖ, ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων, ν' ἀνακτῇ δις τὸν θρόνον του ἐπὶ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους· ἀλλ' ὁ Ἀρρῆς δὲν ἐγεννήθη αὐλικός, οὐδ' ἠγνοεῖ οὔτε τὰ λαμπρὰ ἐλαττώματα, οὔτε τὰς κακίας τοῦ ἡγεμόνος· γνωρίζων ἄλλως τὸ ἄσφατον τῆς βασιλικῆς εὐνοίας, ὀλίγον φιλόδοξος ὢν, εὐχαριστοῦμενος εἰς τὴν μετρίαν πατρικὴν περιουσίαν του, ἐπεθύμει μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀφάνειαν τοσοῦτον ἐνθέρμως, ὅσον οἱ ἐπίλοιποι τῶν αὐλικῶν τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως.

Εἰς τοιαύτην τοῦ πνεύματος διάθεσιν εὐρισκόμενος, ἀποχαιρετήσας μιᾷ ἡμέρᾳ τὸν βασιλέα, ἀπεφάσισε νὰ ζήτη τέλος δι' ἐκυτὸν καὶ νὰ τελειώσῃ εἰς τὴν μοναξίαν πλησίον τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποῖαν ἤθελε ἐκλέξει, ζῶν, ἐνωρὶς ἀρχίσασαν εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης.

Ἡμέραν τινα προσεκλήθη παρὰ τῇ κλίνῃ παλαιοῦ τινὸς στρατιώτου ψυχρὸ ῥαγούτσιν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε ποτὲ ἀκολουθήσει τὸν πατέρα του εἰς τὰς μάχας, καὶ τῷ ἦτο πιστός καὶ ἀφωτισμένος· ὁ Ἀρρῆς τὸ ἤξευρε, καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν εὐχὴν του. Εἰς τὸν Τυρέλ ἔμενον ὀλίγαι μόνον στιγμαὶ ζωῆς, ἐσύστησεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ παλαιοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ τῆς δεκαπενταετῆ θυγατέρα του, τὴν ὁποῖαν ὁ θάνατος ἔμελλε ν' ἀφήσῃ χωρὶς ὑποστηρίγματος. Ἐπειτα ἐξέπνευσεν ἡσύχως καὶ ἄνευ θλίψεως, βέβαιος ὅτι δὲν ἄφινε τὴν κόρην του ἀπροστάτευτον.

Δύο ἔτη ὁ Ἀρρῆς ἐπηγρύπνει ἐπὶ τῆς Ἰωάννης, ὡς ὁ φιλάργυρος ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ του· ἐπώπτειεν αὐτὴν ἀδιακόπως, θεωρῶν μετ' εὐφροσύνης ἀναπτυσσόμενα καθεκάστην τὰ ὥραϊότερα προτερήμαστα· αἰφνης δὲ τὴν ἠγάπησε περιπαθῶς. Κύριος τῆς περιουσίας του, μὴ ἔχων νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του εἰς οὐδένα, τρέμων μ' ὅλα ταῦτα, διηρύνησεν ἡμέραν τινα τὴν καρδίαν τῆς νέας κόρης· ποίαν δὲ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν ἤσθαι, ὅταν ἡ Ἰωάννα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς κάτω νεύοντας, τὰς παρειὰς πλήρεις παρθε-

νικοῦ ἐρυθήματος, συγκεκινημένη καὶ τρέμουσα, νὰ πέσῃ ἄφρων ἡ χεὶρ της εἰς τὴν ἐδικήν του, εἰς σημεῖον συγκαταθέσεως.

Δύο ἔτη παρῆλθον ἀκόμη μετὰ τὴν εὐτυχὴ ταύτην ἡμέραν· ὁ χρόνος οὗτος ἀπέπτη ὡς ὥραιον καὶ διαυγές ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἀφίνει κατόπιν τοῦ τὰς γλυκυτέρας ἐντυπώσεις· ἀλλὰ φεῖ! ποῖος δύναται νὰ ἐλπίσῃ διαρκὴ εὐτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ὁ Ἐδουάρδος ἔχων νὰ ἐμπιστευθῇ δύσκολον τινὰ ἀποστολὴν παρὰ τῷ πολυμηχανῷ Λουδοβίκῳ ἰα΄, καὶ θέλων νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτὴν εἰς ἄνθρωπον πιστὸν καὶ ἀσφαλῆ, ἐνθυμήθη τότε τὸν εὐγενῆ καὶ ἀφιλοκερδῆ φίλον, ὅστις μὲ τὴν σταθερότητα ἀπεποιήθη πάντοτε τὰς βασιλικὰς τοῦ χάριτας· πρὸ πολλοῦ ὁ Ἀρρὴς δὲν εἶχε φανῇ εἰς τὴν αὐλήν, ὁ βασιλεὺς τὸν ἐκάλεσε, καὶ οἱ λόγοι του ἦσαν τόσο πειστικοί, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐθριάμβευσαν κατὰ τῶν ἀκαταμαχῆτων ἀρνήσεων τοῦ συζύγου τῆς Ἰωάννης, κατὰ τῆς ἐνστικτοῦ προαισθήσεως, ἣτις τῷ ἐπρομήνυε τὰς πικρὰς λύπας, τὰς ὁποίας ἤδυνάτο νὰ ἐπιφέρῃ ἀποχωρισμός, οὗ τινος ἡ διάρκεια ἦτον ἀπροσδιώριστος.

Παρασυρθεὶς, γοητευθεὶς ἀπὸ τὰς φιλοφροσύνας τοῦ Ἐδουάρδου, ὁ Ἀρρὴς δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ πολὺ ν' ἀρνήθῃ τὴν διπλωματικὴν ἀποστολὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς ᾔδεοι νὰ τὸν περιβάλλῃ. Ὁ ἀποχαιρετισμός του εἰς τὴν νέαν του σύζυγον ἦτο συνέπεια τῆς παραδοχῆς, τὴν ὁποίαν ἀκαθάρτα ἐνδομύχως, ἀλλ' ἠσθάνετο ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ, χωρὶς νὰ ἀμαυρώσῃ τὴν ὑπόληψίν του καὶ νὰ φανῇ ἐπίορκος.

Πρὸ τῆς ἀναχώρησός του ἐκ Λονδίνου, ὁ Ἐδουάρδος τῷ ἐπεδαφίλεισε τιμὰς καὶ ἀξιώματα, καὶ δὲν τῷ ἀπέκρυψε πόσῃ σημασίαν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διαπραγματεύσεως, τὴν ὁποίαν ἐνεπιστεύετο εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του (ἡ διαπραγματεύσις αὕτη ἀπέβλεπε τὸ συνοικεῖσθαι τῆς Μαργαρίτας, θυγατρὸς τοῦ Ἐδουάρδου, μετὰ τοῦ Δελφίνου, τοῦ μετὰ ταῦτα Καρόλου Ζ΄).

Ὁ Ἀρρὴς λοιπὸν ἀνεχώρησεν, ἂν ὅχι ἐντελῶς εὐτυχῆς, τοῦλάχιστον πλήρης τῆς εἰς τὸ μέλλον ἐμπιστοσύνης· διότι αἱ ἀμφιβολίαι τὰς ὁποίας ὑπέδειξεν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ του προήρχοντο μᾶλλον ἐκ τῆς θλίψεως, ἢ ἠσθάνετο ἀφίων βεβαίαν εὐτυχίαν, ἢ ἀπὸ πνεῦμα φύσει ζηλότυπον καὶ δύσπιστον. Ἀλλ' ὁ εὐγενὴς νέος ἠγνόει ὅτι ὁ φόβος εἶχεν ἤδη ῥίψει ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλοσυρὸν καὶ κακοποιὸν βλέμμα του, κατὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον εἰς τὴν αὐλήν διαμονήν του. Ἡ ἐμπιστευτικὴ θέσις, ἡ παραχωρηθεῖσα εἰς μόνον τὴν ἀξίαν του, διήγειρε κατ' αὐτοῦ τὸν φόβον. Καὶ τίς ἄλλος παρὰ τοὺς καλοὺς φίλους τῆς αὐλῆς ἤξευρε καλῆτερον νὰ ἐκδικῇται! Ἐρποντες ὡς ἡ ἔχιδνα, ἐκλέγουσι τὴν στιγμήν καθ' ἣν ὁ ἐχθρὸς μένει ἀμέριμνος διὰ νὰ ῥψωσὶ κατ' αὐτοῦ τὰ φαρμακερὰ βέλη των· τρέμε Ἀρρὴ, ἂν ἀνακαλύψουν τὸ τρωτὸν μέρος σου, δὲν θὰ ἀποφύγῃς τὰς προσβολὰς των.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου της, πόσα δάκρυα δὲν ἔχυσεν ἡ ἐγκατελειμμένη ἡδὴ Ἰωάννα!

Κατὰ πρῶτον ἤδη εὐρίσκετο μόνη, ἀραιομένη εἰς ἑαυτήν· δὲν ἐβάδιζε πλέον στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφοσιωμένου φίλου, τοῦ φύλακος ἀγγέλου τῶν νέων της χρόνων· ἡ λάμψις τῶν ὠραίων της ὀφθαλμῶν δὲν ἀπεσβέσθη μὲν εἰς τὰ δάκρυα, ἀλλ' ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου της καθίστα αὐτὴν ὠραϊότεραν. Ῥεμβάζοντα περιήρχετο τὰ ὠραῖα δάση, τοὺς σιωπηλοὺς τούτους μάρτυρας τῆς εὐτυχίας της, ὅπου τὰ πάντα τῆς ὠμίλουν περὶ τοῦ συζύγου της, ὅπου πᾶν φυτὸν, πᾶν δένδρον τῆς ἀνεκάλει ἐνθύμησιν τινὰ εὐτυχίας. Ἄν ποτε σπινθὴρ τίς ζηλοτυπίας διέτρεχε τὴν καρδίαν της, συλλογιζομένης τὰς ὠραίας γυναίκας τοῦ τόπου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὠρμούσεν ἡ ψυχὴ της, ἡ χρηστότης τοῦ Ἀρρῆ, ὁ σταθερὸς καὶ ἀφοσιωμένος ἔρωσ του, ἐδίωκαν πάραυτα τὰς στιγμιαίας ταύτας ὑποφίας.

Τίποτε δὲ δὲν ἤρχετο νὰ διαταράξῃ τὴν μοναξίαν οὕτω τὸ ἠθέλησεν ὁ σύζυγός της.

Ἐσπέραν τινὰ, ἡ ὠραία δέσποινα τοῦ πύργου κατελήφθη, κατὰ τὴν συνήθη ὥραν τοῦ περιπάτου της, ἀπὸ αἰφνίδιον τρικυμίαν· ἡ βροχὴ ἤρχισε νὰ πίπτῃ βραγδαῖα· ἐπανελημμένοι ἀστραπαὶ διέσχίζον τὰ νέφη, καὶ ὁ κεραυνὸς ἐμυκάτο κατὰ διαλείματα συνεχέστερα· ἡ φύσις ἐφαίνετο οὕτα εἰς σπαραγμοὺς, ἡ Ἰωάννα ἔντρομος καὶ δρομαία ἐφθασεν εἰς τὸν πύργον καὶ ἐκάλεσε τὴν τροφὸν της.

Εἰς τὴν λάμψιν ἀστραπῆς τινας, αἱ δύο γυναῖκες παρετήρησαν ὑπὸ τὸν ἐξώστην, δύο ἄνδρας οἵτινες ἐφαίνοντο ζητοῦντες ἄσυχον κατὰ τῆς τρικυμίας, ἥς ἡ ὁρμὴ ᾗξανε ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Τί ἐζήτουν οἱ ξένοι οὗτοι; πρὸς ποῖον σκοπὸν ἤρχοντο νὰ ταράξωσι τὴν γαλήνην τοῦ πύργου, ὅπου οὐδεὶς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀρρῆ δὲν ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ· ἀόριστόν τι αἰσθημα τρόμου εἰσεχώρησεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς νέας γυναίκος, ὡς μαῦρον προαἰσθημα ἀναποφεύκτου τινὸς δυστυχίας, ἣτις ἐμελλε πάραυτα νὰ καλύψῃ τὴν εἰμαρμένην της, καὶ νὰ σκιάσῃ τὰς ἡμέρας της, τὰς τόσο ἀγνὰς καὶ ἡσύχους μέχρ' ἐκεῖνου.

Ἐν τούτοις ἡ τρικυμία ἐξηκολούθει. Παρὰ τοὺς φόβους της, ἡ Ἰωάννα ἐνόησεν ὅτι ἡ φιλανθρωπία τῆς ἐπέβαλλε τὸ καθῆκον νὰ προσφέρῃ τὴν φιλοξενίαν εἰς τοὺς δύο ἀπροσδοκῆτους ξένους, καὶ νὰ μὴν ἀφήσῃ περισσότερον ἐκτεθειμένους εἰς τὴν κακοκαιρίαν τῆς τρομερᾶς ταύτης νυκτὸς δύο εὐγενεῖς, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ σύζυγός της ἤθελε σπεύσει νὰ προσκαλέσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἐστειλέ τινὰ τῶν ἀνθρώπων της νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ δεχθῶσι στιγμιαῖον στέγασμα, μέχρι τῆς ἐπανόδου τῆς γαλήνης, καὶ οὗτος ἐπέστρεψεν ἀκολουθούμενος ἀπὸ τῶν δύο ξένους. Ἰδοῦσα αὐτοὺς, ἡ Ἰωάννα ἐλησμένησε τοὺς φόβους της, καὶ τὰ μαῦρά της προαισθήματα· τὸ ὠραῖον ἐξωτερικόν των, οἱ ἀφελεῖς καὶ εὐάρεστοι τρόποι των, ἐμαρτύρουν τὸ εὐγενὲς τῆς καταγωγῆς των· ὡς ἄνδρες καλῆς συμπεριφορᾶς, ἐδικαιολογήθησαν φαιδρῶς, τὸ ὅτι παρούσάζοντο εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν· τῶντι τὰ ἐνδύματά

των ἦσαν κατεβεβρεγμένα ἀπὸ τὴν βροχὴν· πλησιάσαντες εἰς τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἐσπινθηροβόλει εἰς τὴν κάμινον, ἐκάθισαν ὑπὸ τὸ εὐρύχωρον ποραπέτασμα τῆς γοτθικῆς ἐστίας.

Ἡ Ἰωάννα ἐξέταζε μὲ ἀπορίαν τοὺς δύο ξένους, ἐξ ὧν ὁ εἷς εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, ἔφερεν εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου καὶ εἰς τὸ σχῆμά του τὰ προφανῆ σημεῖα τῆς ὑψηλῆς καταγωγῆς του· ἤσθάνετό τις, ὅταν τὸν ἐπλησίαζεν, ὅτι ἦτο συνειθισμένος νὰ ὁμιλῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ὥς ἀνώτερος, καὶ τὸ λεπτὸν καὶ χαρίεν μηδεῖαμά του ἐδήλου ἐπίσης ὅτι ἤξευρεν, ὅταν ἤθελε, νὰ μετριάζῃ τὴν ἐκ γενετῆς σοβαρὰν ἀξιοπρέπειάν του, καὶ νὰ συμμορφῶται μὲ τὴν τάξιν τῶν ἀκροατῶν του.

Ἡδυτάτην συναίσθησιν ἐπροξέεινε εἰς τὴν νέαν ταύτην, ἣτις ἔζησεν ἕως τότε βίον μονήρη, ἡ ζωηρὰ συνομιλία τῶν δύο εὐγενῶν, διαλεγομένων εἰς γλῶσσαν νέαν δι' αὐτήν, περὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἐποχῆς, τῶν τελετῶν καὶ τῶν ῥαδιοουργιῶν τῆς αὐλῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ φρόνιμος προφύλαξις τοῦ συζύγου της τὴν εἶχε σταθερῶς ἀπομακρύνει. Εὗρισκε δὲ τοσοῦτον θέληγτον εἰς τὰς λαμπράς διηγήσεις περὶ τόπου ἐντελῶς ἀγνώστου εἰς αὐτήν, ὥστε ἤρχισε νὰ λυπηταὶ διὰ τὴν ταχεῖαν διάβασιν τῶν ὥρων, ὅτε οἱ δύο ξένοι, ἀφοῦ ἐθέρμανον τὰ ἀπὸ τὴν παγερὰν βροχὴν ναρκωμένα μέλη των, ἠτοιμάζοντο νὰ τὴν ἀποχαιρετήσωσιν· εὐχαριστήσαντες λοιπὸν τὴν ὥραίαν καὶ ἀξέριστον δέσποιναν, διὰ τὴν εὐγένειάν της, καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν της πρὸς τὴν συμφορὰν των, ὑπεσχέθησαν, ἂν τὸ ἐπέτρεπε, νὰ ἐπανέλθωσι καὶ νὰ ἀνανεώσωσι τὰς εὐχαριστήσεις των.

Εἰς τοῦτο ἡ Ἰωάννα ἀπεκρίθη διὰ σιωπηλῆς τιнос συγκαταθέσεως.

Β'.

Ἡμέραι πολλαὶ παρήλθον χωρὶς νὰ ἐπιφέρωσιν ἄλλο συμβάν ἀξιοσημείωτον εἰς τὴν μονότονον ζωὴν τῆς νέας ἐρημῆτιδος, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπισκέψεις τῶν δύο ξένων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρὸ πάντων ἐφαίνετο ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποσπασθῇ, ὡσάκις ἐσθμαίνειν ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς ἤθελεν εὐκόλως μαντεύσει ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν δύο εὐγενῶν ξένων, ἡ Ἰωάννα ἐφαίνετο ἐκάστοτε πλέον σκεπτικὴ καὶ περίφροντις· συνεχεῖς ἀναστεναγμοί, σημεῖα ἀνυπομονησίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδύνατο πάντοτε νὰ καταστείλῃ, ἐπρόδιδον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν πάλην συνειδητέως κατατρυχωμένης ὑπὸ τὸ βάρος ὀχληρῶν λογισμῶν, τοὺς ὁποίους εἰς μάτην ἀπεπειράτο νὰ διώξῃ.

Ἡ γράια Ἐδιθ, ἡ πιστὴ τροφὸς της, ἐκείνη ἣτις τὴν ἀνέθρεψεν ὑπὸ τὴν καλύβην τοῦ στρατιώτου Τύρελ καὶ τὴν ἡγάπα ὡς μήτηρ, ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένη πρὸς τὰ λυπηρὰ ταῦτα συμπτώματα, τῶν ὁποίων ἠγνόει τὸ αἷτιον, καὶ ἐζήτει, ἀλλ' ἀνωφελῶς, νὰ ἀποτρέψῃ, προθυμοποιουμένη δὲ νὰ τὴν διασχεδάσῃ.

— Κόρη μου, τῆς εἶπε μίαν ἡμέραν, ἄς υπάγωμεν

μοῦ εἰς τὸ ὄρος ὅπου ὁ οὐρανὸς εἶναι τόσον ὠραίος, ὁ ἀὴρ τόσον καθαρός.

— Ναί, ὁ οὐρανὸς εἶναι ὠραίος εἰς τὰ ὄρη μας, Ἐδιθ, ἀλλὰ πάντοτε εἶναι ὁ ἴδιος οὐρανός· αὐτὸ τὸ δάσος, αὐτοὶ οἱ κῆποι εἶναι ὠραῖοι, ἀλλὰ πάντοτε ἡ αὐτὴ χλόη, πάντοτε τὰ αὐτὰ ἄνθη πρὸ τριῶν ἡδὲ ἐτῶν. Ἐδιθ, ἡ πλῆξις μὲ θανατόνει! Ἀβρῆ! Ἀβρῆ! διατὶ μὲ ἐγκατέλειψας.

— Φίλιππον τέκνον, εἴτει ἄδικος πρὸς τὸν σύζυγόν σου. Ποίαν λύπην δὲν θὰ αἰσθάνετο ἂν ἐμάνθανε, πέραν τῶν θαλασσῶν, ὅτι εἰ τόποι οὗτοι, τοὺς ὁποίους ἐπροσπάθησε νὰ ὠράσῃ διὰ σέ, δὲν ἐξαρκούσι πλέον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν σου.

— Ἀγνοῶ, Ἐδιθ διὰ ποίας εἰμαρμένης ἡ ἀθεράπευτος αὕτη πλῆξις εἰσεχώρησεν εἰς τὴν καρδίαν μου· αἰσθάνομαι ὅτι ὁ ἀὴρ, τὸν ὁποῖον ἀναπνέω, μὲ πιεῖει, πνίγομαι ἀνὰ μέσον τῶν τειχῶν τούτων τῆς χλόης· ἀπαιτεῖται δι' ἐμέ, τὸ αἰσθάνομαι, ἄλλος ἀὴρ, ἄλλαι ἐκτάσεις, ὀρίζων ἄλλος, ἄνευ ὀρίων. Ὅτε ὁ Ἀβρῆς ἦτο πλησίον μου, εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος διὰ τὸν ἔρωτά του, δὲν ἠγχομήην εἰμὴ τὴν διάρκειαν τῆς γλυκειᾶς καὶ ἡσύχου ταύτης εὐτυχίας· μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, δὲν ἤξεύρω ποία αἰφνιδία μεταβολὴ ἐτελέσθη ἐν ἐμοί, εἰς τὰς ὄνειροπολήσεις μου, Ἐδιθ, ὁ ἀνεμος ὁ ὁποῖος πνέει ἐπὶ τῶν παλατιῶν τῶν μεγιστάνων μὲ φέρει τὸν ἥχον τῶν ἐορτῶν, τὰς ὁποίας ἀγνοῶ, καὶ φλέγομαι ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσω. Παρὰ νὰ βλέπω τὴν νεότητά μου μαραινόμενη εἰς τὴν ἐρημίαν ταύτην, ἤθελα μυριάκις προτιμήσει νὰ ἀναπαυθῶ ὑπὸ τὸ ψυχρὸν μάρμαρον τοῦ τάφου.

— Συμβία τοῦ Ἀβρῆ Σόρου, στένουσα ὑπέλαβεν ἡ γράια, ποῦ σὲ σύρουν οἱ ἐνοχοὶ οὗτοι στοχασμοί!

— Ἐδιθ, ἐξηκολούθησεν ἡ νέα γυνή, χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ἤκουσε τὰς λέξεις τῆς τροφῆς της, Ἐδιθ, ὅταν οἱ δύο οὗτοι ξένοι, οἵτινες πρὸ τιнос καιροῦ διακόπτουσι τὴν μονοτονίαν τῆς ἐρημίας μας, συνομιλοῦν ἐμπροσθέν μας, ἐπρόσθεξις εἰς τὰς διηγήσεις των περὶ τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν ἐορτῶν τῆς αὐλῆς, ὅπου δὲν ἤξεύρω διὰ ποίας ἰδιοτροπίας ὁ Ἀβρῆς ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ παρουσιάσῃ τὴν σύντροφον τῆς ζωῆς του; πόσον ἤθελα νὰ ἴδω τὸ Λονδίον! Πόσον ὠραίος θὰ ἦναι ὁ τόπος οὗτος! πότε θὰ ἴδω κ' ἐγὼ ἐμαυτὴν λαμπράν καὶ περικόσμητον, ἐν μέσῳ τῶν ἐορτῶν τούτων, τὰς ὁποίας ὁ ἱπποτικὸς καὶ χερὶς βασιλεὺς δίδει εἰς τὴν περικαλλῆ αὐλήν του! πόσον θέλω εἶσθαι εὐτυχῆς, ἂν ἔβλεπον ἐμαυτὴν ἀναγνωρίζομένην τὴν ὠραιωτέραν πατῶν, καὶ ἐταπεινὸν δέκα ὑπερηφάνους ἀντιχίλους! Ἰσως εἶμαι παράφρων, Ἐδιθ, ἀλλὰ θὰ τὸ πιστεύσεις; ἀόριστόν τι προαίσθημα μὲ λέγει, ὅτι ὁ ὑψηλότερος, ὁ εὐγενέστερος, ὁ ὠραιότερος τῶν δύο ξένων ἱποπτῶν εἶναι ὁ Ἐδουάρδος, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ὦ! ἂν ἦτον ὁ βασιλεὺς! οὗτος, ὅστις φέρει ὠραιότερον, λέγουσιν, ἐπὶ τοῦ μετώπου του, τὸ ὠραιότερον στέμμα τῆς οἰκουμένης! Ἐκεῖνος ὅστις μὲ μίαν λέξιν του βλέπει πάντα νὰ κλίνουν γόνυ ἐνώπιόν του! πόσον θὰ ἦναι εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος πλησίον τοῦ ἡ γυνῆ. ἣτις θέτει τὸν πόδα εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ

θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῆς ὁποίας κλίνουν τὰ πλέον ὑπερήφανα μέτωπα. « Ἴδου ἡ βασίλισσα, ἀποκαλύπτει τὰς κεφαλὰς, μυλόρδοι, χαιρετῆτατε τὴν βασίλισσαν! . . . »

Καὶ ἡ ἐνθους νέα, ὠραιότερα ἀκόμη ἐκ τῆς ὠχρότητός της καὶ τῆς νευρικῆς ταραχῆς της, ἐφαίνετο ὅτι ἐπιτίθεται διὰ τοῦ νεύματός της τοὺς περὶ αὐτὴν εἰσὶν συνηγμένους αὐλικούς.

— « Ἐλα, μὲ τὰς ὥραιάς σου δειροπολήσεις σου, εἶπεν ἡ Ἐδὴθ μὲ ὕψος, δι' οὗ ἀποκρίνεται τις πρὸς ἰδιότροπον καὶ χαϊδευμένον παιδόν, τρέφου μὲ τὰ ὄνειρα ταῦτα καθ' ὕπνον. ἔστω, ἀλλὰ πιστεύετε τὴν γηραιάν σου φίλην, ἡ ἔγερσις ἃς σὲ εὗρίσκη φρονιμωτέραν, ἢ, χωρὶς νὰ ἤμαι προφῆτις, δύναμαι ἀπὸ τοῦδε νὰ σὲ προείπω τὰ μεγαλύτερα δυστυχήματα.

Μετὰ μιαν νύκτα ἀγρυπνίας, ἡ Ἰωάννα ἠγέρθη τὴν ἐπαύριον τόσον ἀνθηρὰ, τόσον ὥραία, ὅσον καὶ τὴν προτεραίαν. Ποτὲ οἱ ὥραιοι μέλανεσσι ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν εἶχον πλείονα ζωρότητα καὶ λάμψιν· κατὰ συνέπειαν τῆς ἐμφύτου ἐκείνης φιλαρεσκείας εἰς τὰς γυναῖκας, ἡ Ἰωάννα, ἥτις ἔζη μεμονωμένη, ἐστολίσθη ὡς πρὸς εὐροτὴν. Κατεγίνετο δὲ εἰσέτι περὶ τὰς τελευταίας ἐτοιμασίας τοῦ καλλωπισμοῦ τῆς, ὅταν αἰφνης ἤχος σάλπιγγος ἠεούσθη, ἀναγγέλλων ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν εἰς θῆραν κατὰ τὸ δάσος τοῦ Οὐίνδσῳρ. Πολλάκις καὶ ἄλλοτε οἱ αὐτοὶ ἤχοι ἐκρουσαν τὰς ἀκοὰς τῆς Ἰωάννης, ὅτε ἀκόμη ἐπαναπαύετο εἰς τὰς ἀγκαλὰς τοῦ προσηλύτου συζύγου τῆς, καὶ οὐδεμίαν ἐντύπωσιν διήγειρον εἰς αὐτὴν· ἀλλ' εἰς τὴν παροῦσαν τοῦ πνεύματός της κατάστασιν, χωρὶς καὶ αὐτὴ νὰ κατανοῇ τὸ αἶτιον, εἰς μόνος στοχαζόμενός, μία μόνη ἐπιθυμία τὴν ἐκυρίευεν.

— « ὦ! ἐάν ἦτον ὁ βασιλεὺς, ἀνέκραξε. Καὶ ὡς νὰ εἰσηκούσθη πάραυτα ἡ εὐχὴ τῆς, ὁ εἰς τῶν δύο ξένων, ἡ μάλιστα αὐτὸς ὁ Ἐδουάρδος, προπορευόμενος τῆς γράϊας Ἐδὴθ, ἥτις εἰς μάτην ἐζητεῖ νὰ τῷ ἐμποδίσῃ τὴν εἰσόδον τῶν δωματίων τῆς κυρίας τῆς, ἐνεφανίσθη εἰς τὸ κατώρλιον τοῦ θαλάμου τῆς Ἰωάννης. Δι' ἐπιτακτικῶν δέ τινος βλέμματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Ἰωάννα δὲν ἐδυνήθη, ὡς ἐκ τῆς συγκινήσεώς της, ἢ ἀντισταθῇ, ὁ βασιλεὺς ἀπέπεμψε τὴν γράϊαν προρὸν, ἥτις ὑπεχώρητε στεναζούσα.

Μυστικὴ ὑπῆρξεν ἡ συνέντευξις τοῦ Ἐδουάρδου καὶ τῆς Ἰωάννης· ἀλλ' αἱ συνέπειαι αὐτῆς ἀπεκάλυψαν πόσον ἡ λάμψις τοῦ στέμματος εἶναι γοητευτικὴ, καὶ πόσον μεγάλη τῆς γυναικὸς ἡ ἀδυναμία· διότι μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας, καθ' οὓς ἡ ἐκπνεύουσα ἀρετὴ τῆς Ἰωάννης ἀντεπάληκε κατὰ τῶν φιλοδοξίων δειροπολήσεώς της, ὁ Ἐδουάρδος ἐθρῖσθη εἰς τῆς ἀρετῆς ταύτης, καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἱπποτῶν ἐπ' ἀνέλαβε μόνος, κατὰ μίαν νύκτα, τὴν ὁδὸν τοῦ Οὐέστμινστερ, καὶ σαρδωνικῶν μειδίαμα ἐπλάνηθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

— « Ἀριστὰ! εἶπεν, ἡ περιστέρᾳ ἔπεσεν εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ ἱέρακος, καὶ τῶρα σύζυγε τῆς ὥραιας Ἰωάννης, σ' ἐδικιήθην.

« Ὁ κακώτερος οὗτος ἀνὴρ, ἦτον ὁ αὐλικὸς ἐκεῖνος, (ΤΟΜ. Δ'. Φυλλάδ. 80).

ὅστις ἐπεζήτησε τὴν τιμητικὴν θέσιν, τὴν ἐμπιστευθεῖσαν εἰς τὸν Ἀρρὸν. Ὁ ἄξιος ἄνθρωπος! ἐξετέλεσε τῶνόντι εὐσυνειδότης τὸ ἔργον του!

Ἄν τῆς ματαιότητος ἢ τῆς φιλοδοξίας ἡ ἱκανοποίησις ἠδύνατό ποτε ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς τὴν λήθην τοῦ καθήκοντός της, τὸν ὥραιον συζυγικὸν στέφανόν της, μαρνανθέντα πρὶν ἢ ἀνθίσῃ, βεβαίως ἡ Ἰωάννα δὲν εἶχε εἴποτε νὰ ἐπιθυμήσῃ.

Ἡ αὖξουσα ὁσημέραι εὐνοία τοῦ Ἐδουάρδου ἐπλήρου τὴν καρδίαν τῆς ἀπὸ ὑπερήφανον χαρὰν. Οἱ αὐτικοί, οἵτινες διέτωζον εἰσέτι ἴχνην τινὰ αἰδημοσύνης, (καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ὀλιγώτεροι), μὴ θέλοντες νὰ κλινῶσι γόνυ ἐνώπιον τοῦ νέου εἰδώλου, ὑπέπεσαν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως. Οἱ δὲ λοιποὶ πρὸ πολλοῦ συνεθίσσαντες νὰ ρυθμίζωσι τὰς πράξεις αὐτῶν ἐπὶ τῶν τοῦ κυρίου τῶν, ἦτον ἐπόμενον νὰ μὴ ἐρυθριῶσιν ἐνεκα νέας τινος ἀκολατίας. Ἐν μέσῳ τῆς διεφραγμένης αὐλῆς καὶ τῶν ἀδιακόπως ἀνανεουμένων ἡδονῶν, ἡ Ἰωάννα ἐζητεῖ νὰ πνίξῃ τοὺς ἐλέγχους τοῦ συνειδότος, τοὺς βασιανίζοντας τὴν ψυχὴν τῆς· ἡ ἐσωτερικὴ αὐτῆς φωνὴ τὴν ἐδίωκεν ἀκαταπαύστως, ἂν καὶ πᾶσαν ἡμέραν ἐβλαπεν ἐκτυλισσομένην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὴν μεγαλειότητα ὅλην τοῦ Οὐέστμινστερ καὶ τῶν βασιλικῶν διαμονῶν.

Κατοικίαν εἶχε παλάτιον, πλῆθος δὲ κολλήων συνώδευον τὰ βήματά της· ἀπελάμβανε τέλος τὰ μεγαλεῖα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὀνειροπολήσει· τί ἔλειπεν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ἦ καὶ εὐτυχής; Αἱ! δὲν παραβιάζει τις ἀτιμωρητὴ τοὺς ἱεροὺς δεσμούς τοῦ ὑμεναίου, καὶ οἱ ἐλέγχοι τοῦ συνειδότος εἰσδύουσιν εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἐπιόρκου γυναικὸς, ὡς ὁ σκόληξ ὁ κατατρώγων τὰ σπλάγγνα τοῦ καρποῦ· ὁ θεὸς οὐδέποτε συνεχώρησεν ὅτε ὁ ἐνοχος νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος.

Ἐνίοτε, τὸ ἐσπέρας, ἐπὶ τὰ διαυγῆ ὕδατα τοῦ Ταμίτου, ἡ βασιλικὴ λέμβος ἐπλεε σιωπηλῶς ἀπὸ τῆς ἀνάκτορα εἰς τὴν κατοικίαν τῆς εὐνοουμένης. Κατεκλιμένος εἰς τοὺς πόδας τῆς, ὁ βασιλεὺς ἐραστῆς ἐπ' ἀνελάμβανε τὰς διαβιβιώσεις τοῦ ἔρωτός του, ὀρκιζόμενος ἀναλλοίωτον πίστιν· τὰ πάντα ἦσαν ἱλαρὰ ἐπὶ τοῦ εὐθραύστου τούτου πλοιαρίου, περίεξ τοῦ ὁποῖου ἔσπευδον αὐτικοὶ καὶ ποιηταί· ἀλλ' εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, οἱ σωροὶ τοῦ πλῆθους προσελκυομένου ἀπὸ τὰ θέλητρα ὥραιας θερινῆς νυκτός, ἀπέστρεφον τὸ πρόσωπον, μὴ θέλοντες νὰ καταβιδάσωσι τὸν χρεωστούμενον χαιρετισμὸν εἰς τὰ εὐγενῆ χρώματα τῆς σημαίας τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας, πρὸς χάριν τῆς γυναικὸς, ἥτις κατεῖχε τὴν θέσιν τῆς ἀγαπητῆς τῶν βασιλίσσης.

Ὁ Ἀρρὸς, ὁ εὐγενὴς Ἀρρὸς, ὁ τελευταῖος ἔμαθεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας τὴν τρομερὰν ἀπάτην, ἥτις κατέστρεφεν αἰφνης τὰς γλυκυτέρας ἐλπίδας τῆς εὐτυχίας του· τὸ ὕπουλον μηδεῖαμα τῶν αὐλικῶν, οἵτινες τὸν ἠκολούθησαν εἰς τὴν πρεσβείαν του, ἐβεβαίουν τὴν θλιβερὰν ἀγγελίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ διεμήνυσεν ἡ γράϊα Ἐδὴθ.

Ἀπὸ τοῦς φλογώδεις ὀφθαλμούς του ἔρρευσαν δάκρυα.

κρυα πικρά, δάκρυα ἐξ ἐκείνων, ἅπανα πιέζουσι καὶ καταβιβρώσκουσι τὴν καρδίαν· ἥρῳτα ἑαυτὸν ἂν ἐγίνεν ἄξιος τοσαύτης ἀχαριστίας, τοσαύτης ὕβρεως, ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην του τὸ πόσον ἡ Ἰωάννα ἐφαινετο ὅτι τὸν ἡγαπᾷ ἐγκαρδίως· ἐπεκαλεῖτο εἰς μάτην τὴν ἐνθύμησιν τοῦ σπαραξικαρδίου ἀποχαριετισμοῦ τῶν· τοσοῦτον ὁ ἄνθρωπος, αἰφνιδικῶς καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας, ζητεῖ ἀκόμη νὰ ἐξαπατᾷ ἑαυτόν· ἀλλ' οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ἡ θλιβερά πραγματικότης ὑπερίσχυε πάσης ἀπάτης τῆς φαντασίας· πιστὸς ὑπήκοος, ἀφωσιωμένος σύζυγος, ἤθελε μυριάκις προσφέρει τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, ἡ τῆς ἀπίστου· καὶ ὁμως, νὰ προδοθῇ τόσον ἐπονεϊδίστως!

Πολὺν χρόνον ἐκυκλοφόρησαν εἰς τὸν νοῦν του τὰ πλέον ἀποτρόπαια σχέδια ἐκδικήσεως, καὶ ὠρέσθη νὰ κορέσῃ τὸ μίσος του εἰς τὸ αἷμα τῶν δύο ἐνόχων, εἴτινες τόσον θανατηφόρως τὸν ἐπλήγωσαν εἰς τὰ γλυκύτερά του αἰσθήματα· διὰ νὰ φθάσῃ δὲ εἰς τὸν σκοπὸν του, ἐζήτησε τὴν ἀνάκλησιν του, ἀλλὰ τῷ ἐδηλώθη ὅτι ἡ κεφαλὴ του ἤθελε τεθῇ ὑπὸ τιμὴν ἐάν ἐζήτη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν· μὴ εὐχαριστηθεὶς ὁ ἀγνώμων βασιλεὺς νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν τιμὴν του, ἡπέλει ἀκόμη καὶ τὴν ζωὴν του· ἡ ἐκδικησις εἶναι ἀνυπόμονος, καὶ ἡ ἀναβολὴ συντείνει μόνον εἰς τὸ νὰ τὴν ἐξάπτῃ· ὁ Ἀρρὴς ἀπεφάσισε, καὶ ἂν ἐμελλε νὰ θανατωθῇ, ν' ἀναλογίσῃ τὴν τιμωρίαν πρὸς τὴν ὕβριν καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ τρομερωτέραν, καθόσον ἤθελεν εἶναι ἴσως ἡγαγκασμένος ἐκ τῶν περιστάσεων νὰ τὴν ἀναβάλῃ!

Ἡ Ἰωάννα εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ μεγαλείου της δὲν ἦτον ἄνευ φόβων. Ἐγνώρισε τὸν χαρακτήρα τοῦ συζύγου της, καὶ τὴν υπερβολικὴν εὐασθησίαν πρὸς πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν τιμὴν του· προηρθάνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀφῇσῃ ἀτιμώρητον τὴν κηλίδα, τὴν προστριβεῖσθαι εἰς τ' ὄνομά του. Πᾶσαν στιγμὴν τῇ ἐφαίνετο ὅτι βλέπει ἐμφανιζόμενον ἐνώπιόν της τὸν τρομερὸν τοῦτον δικαστὴν, ἐρχόμενον νὰ τῇ ζητήσῃ λόγον περὶ τοῦ καταστραφέντος μέλλοντός του, περὶ τῆς ἐξυbrisθείσης τιμῆς του.

Μίαν ἐσπέραν, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἀπεσύρθη, βραδύτερον παρὰ τὸ σὺνηθες, τῇ ἐφάνη ὅτι εἶδε νὰ ἐγείρεται τὸ παραπέτασμα τῆς ἀντιθέτου θύρας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξῆλθεν ὁ Ἐδουάρδος. Δύο σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοὶ εἰς τὸ σκότος, ἐφαίνοντο προσηλωμένοι ἐπ' αὐτῆς· ἡ εὐνοομένη ἐροβήθη· τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ μαγνητισμοῦ, τελεσθέντος ἐκ μέρους ὄντος τὸ ὁποῖον δὲν ἐδύνατο ἀκόμη νὰ διακρίνῃ ἐν τῇ ὑποσχιᾷ τοῦ δωματίου, ἐτάραξε τὰ αἰσθήσεις της μέχρι παραφροσύνης· ματαίως τὰ χεῖλη της ἠνέχθησαν διὰ νὰ καλέσωσι βοήθειαν, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐκβάλωσιν οὐδὲ ἤχον· κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε μέρος τοῦ δωματίου, ἐσβέσθη ὥς διὰ γοητείας· ῥωμαλαῖος βραχίων τὴν ἔσυρε πλησίον ἐνὸς παραθύρου, μείναντος ἀνοικτοῦ, καὶ εἰς τὴν ὥρᾴν λάμπειν τῆς σελήνης, ἡ Ἰωάννα ἀεγνώρισε τὸν σύζυγόν της. Ὡ! πόσον εἶχεν ἀλλοιωθῇ· δὲν ἦτο

πλέον ὁ νέος, ὁ ὥραιος ἄλλοτε Ἀρρὴς· σφοδρὰί θλίψεις τὸν ἐγήρασαν, ἐρυτίδωσαν τὸ μέτωπόν του, ἐκύρτωσαν τὸ σῶμά του, καὶ ἐλεύκανον τὴν κόμην του προῶρως.

Ἐπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ὁ τρόμος, ὃν γυνὴ ἔνοχος συναισθάνεται, ὥστε νὰ γνωρίσῃ ἡ Ἰωάννα τὸν συζυγόν της, τοσοῦτον παρηλλαγμένον ἐκ τῆς λύπης, ἀλλ' ὅστις πρὸ μικροῦ ἀκόμη τὴν ἀφῆκε τοσοῦτον νέος καὶ τοσοῦτον ἱλαρὸς.

Ἡ Ἰωάννα ἡμιθανὴς ἐκ τοῦ τρόμου, ἔπεσε σχεδὸν λειποθυμημένη ἐπὶ τινος θροῦλου, καλύπτουσα τὸ πρόσωπον μὲ τὰς χεῖράς της, ἀλλ' ὁ παρωργισμένος σύζυγος ἀπομακρύνων αὐτὰς μὲ ὀρμήν,

— Μὲ ἀναγνωρίζεις, Ἰωάννα; ἀνέκραξε, καὶ ἐπειθὴ ἡ δυστυχὴς ἔμενεν ἄφωνος ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ τρόμου της, δὲν ἠδύνατο νὰ τῷ ἀπαντήσῃ, εἰμὴ μὲ λυγμοὺς ἀνάρχους.

— Ἐγὼ εἶμαι, ἐξηκολούθησεν, ἐγὼ, ὁ Ἀρρὴς, ὁ σύζυγός σου, ὅστις ἔρχεται νὰ σὲ ζητήσῃ λόγον τῆς πίστεως, ἣν τῷ ὠρέσθης· δὲν τολμᾷ νὰ ἀπαντήσῃς; ἀπιστε . . . ὁμίλει . . . ὁμίλησε, λοιπὸν . . .

— Ἀρρὴ, φόνευσέ με παρευθὺς· ἔχεις τὸ δικαίωμα τοῦτο· σὲ ἠδίκησα τοσοῦτον, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ζητήσω χάριν καὶ ἔλεος παρὰ σοῦ· προτιμῶ τὸν ἄμεσον θάνατον ἀπὸ τὴν ἀπειλητικὴν ταύτην φωνήν, ἀπὸ τὸ ἐξηγριωμένον τοῦτο πρόσωπον, τὰ ὅποια μὲ προξενοῦν μυρίους θανάτους.

Διὰ σπασμαδικοῦ τινος κινήματος, ὁ Ἀρρὴς ἔφερε τὴν χεῖρά του εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του, ἔπειτα ὡς ἀποκρούων ἰδέαν τινα, ἦτις, δὲν ἤθελε νὰ τὸν κυριεύσῃ.

— Νὰ σὲ σφαγιάσω εἰς τὴν δικαίαν μου ὀργήν, Ἰωάννα, ὄχι, ὄχι· τὸ αἷμά σου δὲν θὰ μολύνει τὰς χεῖράς μου, ἡ ἐκδίκησίς μου δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τὴν θυσίαν ταύτην· ἂν ἀπέθνησκας σήμερον, ὁ Ἐδουάρδος ἤθελε διατάξῃ ν' ἀποδοθῶσι βασιλικά τιμαὶ εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ εἰδώλου του, καὶ πλῆθος αὐλικῶν ἤθελαν συνοδεύει τὴν κηδείαν σου· τίς ἡξέουρι; ἴσως μάλιστα ἤθελες ταφῇ εἰς τὰ βασιλικά μνημεῖα, καὶ ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ταφῇς αὐτοῦ. Ὅχι, δὲν θέλω τὰ ὀστά σου νὰ ἀναπαυθῶσιν εἰς τὸ Οὐσετμίνστερ, Ἰωάννα· κατεκλίθημεν εἰς τὴν αὐτὴν κλίνην, καὶ θὰ ἀναπαυθῶμεν εἰς τὸ αὐτὸ κνῆμα· τοῦλάχιστον μετὰ θάνατον θὰ μὲ ἀνήκεις ὁλοκλήρως.

«Καὶ τώρα, Ἰωάννα, ἀποκρίσου με, ὅταν σὲ ὠμίλησα κατὰ πρῶτον περὶ ἔρωτος, διὰν τρέμων πρὸ τῶν ποδῶν σου, σ' ἐπρότεινα νὰ συμερισθῇς τὴν τύχην μου, διενόηθην νὰ παραβιάσω τὰ αἰσθήματά σου; μετεχειρίσθην τὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ὁ πατήρ σου ἀποθῆσκων μὲ ἀφῆσε; τέλος, ἐκουσίως καὶ αὐτοπροαιρέτως δὲν μὲ παρέδωκες τὴν καρδίαν σου;

Καταβιβλημένη ὑπὸ τὸ σκληρὸν βάρος τῶν ἐνθυμήσεων, τὰς ὁποίας ὁ σύζυγός της ἐπεκαλεῖτο, ἡ ἔνοχος γυνὴ ἐκυπτε τὴν κεφαλὴν στεναζούσα.

— Ἐννοῶ τώρα, Ἰωάννα· ἡ φιλοδοξία, ὁ δαίμων τῆς ἀλαζονείας σὲ ἐσπρωξαν εἰς τὴν ἄβυσσον ταύτην,

δὲν ἤρκειτο ἀναμφιβόλως ἡ θυγάτηρ τοῦ στρατιώτου Τύρελ εἰς τὸ ὅτι αἰφνιδίως μετέβη ἀπὸ τὴν ταπεινοτέραν κοινωνικὴν τάξιν, μετὰ τὴν λαμπροτέραν τύχην, ἐπέθυμῃσε θρόνον, ἢ ἀφρων! ἠγνώνει ὅτι ὁ λαὸς θέλει μᾶλλον συντρίψει εἰς τὰς σιδηρᾶς χεῖρας τοῦ τοῦ σκῆπτρον τοῦ Ἐδουάρδου, παρὰ νὰ στέρξῃ, ὥστε ἡμισπῆ ἔρωμένη του νὰ καθέσῃ ποτὲ τὴν θέσιν τῆς εὐγενοῦς Ἑλισάβετ.

— Ἐλεος, Ἀρρῆ, ἔλεος.

— Ἐλεος δι' ἐσέ, ἔδειξες σὺ ἔλεος πρὸς ἐμέ;
— Ἰωάννα, ἐπανάλαβεν ὁ Ἀρρῆς, δεικνύων αὐτῇ τὸν οὐρανόν, βλέπεις εἰς τὸν ὀρίζοντα τὰ συσσωρευμένα ἐκεῖνα σύννεφα, τὰ σπλάγχνα των κρύπτουσι τὴν τρικυμίαν, αὕτη ταχέως θέλει ἐκραγῇ ἀπειλητικῇ καὶ τρώμερᾷ. Ἐ! ἀπειλητικωτέρα, μυριάκις τρομερωτέρα θέλει ἐκραγῇ ἐκεῖνη, ἥτις νὰ ἐνοκλήσῃ ἐτοιμάζεται κατὰ τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας· αὕτη, Ἰωάννα, θέλει σύρει εἰς τὸν χείμαρρόν της πολλὰς κεφαλὰς.
— Ὁ Ἀρρῆς, μετ' αὐτὴν τὴν ἀπαίσιον προφητίαν, ἐγένεν ἄραντος.

Ὅταν αἱ θεράπαιναι τῆς Ἰωάννας εἰσῆλθον κατὰ τὴν συνήθη ὥραν, τὴν ἡῶραν λειποθυμημένην εἰς τὴν θέσιν, ὅπου οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ συζύγου της ἀντήχησαν εἰς τὰ ὦτά της, ὡς ὁ ἐκδικος κεραυνός.

Γ'.

Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου εἶναι καὶ σήμερον ἀκόμῃ ὅ,τι ἦτον εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἀναφέρεται ἡ ἱστορία αὕτη· τεῖχῃ καὶ τάφροι πληροῦμεναι ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, τὸν περικυκλοῦσι πανταχόθεν· κείμενος ἐπὶ τῆς βορείου ὀχθῆς τοῦ Ταμίσου πρὸς τὸ ἀνατολικόν τοῦ ἄστεως ἄκρον, κατέχει σημαντικὴν ἑκτασιν γῆς· εἰσέρχεται τις ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τεσσάρων πυλῶν, ἐξ ὧν ἡ μὲν μεγάλη πύλη τῆς λιθοκτίστου γεφύρας πρὸς τὸ ἀνατολικομεσημβριὸν μέρος τοῦ κτιρίου, εἶναι ἀρκετὰ πλατειὰ διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἅμαξ· δύο μικραὶ θύραι εἰς τὰς ὁποίας φέρουσι δύο κρεμαστὰ γέφυραι συκοινωνοῦσαι μετὰ τὴν ὀχθὴν καὶ τὴν θύραν τῶν προδοτῶν, ἡ τὴν θύραν τοῦ ὕδατος, ὀνομαζομένην οὕτω, διότι δι' αὐτῆς εἰσῆγον συνήθως τοὺς καταδίκους, ὁδηγουμένους εἰς τὸν πύργον διὰ πλοιαρίου, ἵνα προλάβωσι τὰς στάσεις, αἵτινες ἐδύναντο νὰ ἐκραγῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν.

Πόσαι αἱματηραὶ τραγωδίαι ἔλαβον τὴν λύσιν των ἐντὸς τοῦ γηραιοῦ τούτου φρουρίου! πόσαι ἔνδοξοι σκιαὶ πλανῶνται ἐντὸς τῶν τευχῶν τούτων, ὅπου ἔπεσαν τοσαῦτα κεφαλαὶ ἐστεμμένοι!

Εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τῆς μελαγχολικῆς καὶ ζοφερᾶς ταύτης κατοικίας, εὐρίσκετο ἄνθρωπός τις, μέλλων νὰ φέρῃ, δίκην εἰμαρμένης, τὴν λύσιν τῆς ἱστορίας ταύτης. Ἦν δὲ οὗτος ἀνὴρ νέος ἀκόμῃ, ἀλλὰ τοῦ δόποιου ἀσθένειά τις παλαιὰ προσέβαλεν ὁλόκληρον μέρος τοῦ σώματος. Ἐκτὸς τούτου, ἔφερε τὰ σημεῖα κυρτότητος σωματικῆς ἀρκετὰ καταφανοῦς, καὶ οἱ ἱσχνοὶ καὶ καχεκτικοὶ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του ἐδήλουν πρόωρον γῆρας.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὁ τὸσον ἡδίκημένος παρὰ τῆς φύσεως, ἦτον ὁ δούξ τοῦ Γλοσέσερ, δευτερότοκος ἀδελφὸς τοῦ Ἐδουάρδου Δ'. Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἡ καρδιά τοῦ Ῥιχάρδου εὐρίσκετο εἰς τρομερὰν πάλιν· βυθίζων μεγάλους βήμασιν εἰς τὸ δωματίον, ἐδείκνυε σφοδρὰν ταραχὴν, τὰ χεῖλη του ἐφιθύρουν ἀκαταλήπτους λέξεις, καὶ ἰδρὼς ψυχρὸς περιέδρεχε τοὺς μῆνιγγάς του· ὡς ὅλαι αἱ διεφθαρμέναι φύσεις, ἐπάλαιεν οὗτος ἐναγωνίως πρὶν ἢ ἐκτελέσῃ τὸ φρικτῶδες ἔγκλημα, τὸ ὅποιον ἐμελέτα, ἀλλ' ὁ κακὸς δαίμων ἐμελλε νὰ ὑπερισχύσῃ.

Τέλος ἐξερχόμενος αἰρηθίδως τῆς ἀμηχανίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενε πολλὴν ὥραν βεθυθισμένος, ἀνέκραξε κτυπῶν μετὰ τὸν πόδα ὀργίλως τὸ ἔδαφος.

— Καὶ αὐτὸς ὁ ἀναθεματισμένος Δίκσον, διατί δὲν ἐπιστρέφει;

Καὶ ὡς νὰ ἐπεκαλέσθῃ φάντασμά τι, ὁ ἄνθρωπος, ὁ οὕτω πως προσκληθείς, εὐρέθῃ ἀπροσδοκῆτως ἐνώπιόν του.

— Ἐλα, Δίκσον, τί κάμνει ὁ αἰχμαλωτὸς μας τὴν ὥραν ταύτην;

— Μολόρδε, εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ μαντεύῃ τὴν τύχην ἥτις τὸν περιμένει· ἡ εὐθυμία του εἶναι ἡ ἰδία· διαμαρτύρεται περὶ τῆς ἀθωότητός του, καὶ περιμένει ἡσύχως τὴν ἀπόφασιν· αἱ φιλήθοντι κλίσεις τοῦ δουκὸς δὲν ἐγκατέλειψαν αὐτὸν κατὰ τὴν ὑπερτάτην στιγμὴν· Ἐπικουρίως εἰς τὸν Πύργον, ὡς ἦτο ποτὲ εἰς τὸ Οὐεστμίνστερ, ὁ Κλαρέντιος, συλλογίζετο μόνον πῶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς κτηνώδεις ἐπιθυμίας του, ἀρκεῖ νὰ τρώγῃ καὶ ὁ αἶνος νὰ διαχέεται ἀφθόνως, καὶ ὁ δούξ εἶναι εὐχαριστημένος· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἔχει πεποίθησιν ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ἀδελφοῦ του.

— Ἡ ἐλπίς του εἶναι ματαία, Δίκσον, ὁ Κλαρέντιος δὲν πρέπει πλέον νὰ ἐλπίζῃ, εἰμὴ εἰς τὸ θεῖον ἔλεος· συνώμωσε κατὰ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἀδελφοῦ του, πρέπει ν' ἀποθάνῃ· ναι, ὁ Κλαρέντιος πρέπει ν' ἀποθάνῃ, ἐπανάλαβε μὲ φωνὴν ζοφώδῃ· ἐζήτησε τὴν χάριν νὰ ἐκλέξῃ τὴν τιμωρίαν του, καὶ δύνασαι νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃς ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν θέλει τοῦ ἀρνηθῇ τὴν χάριν ταύτην· ἐπομένως, διάθεσε τὰ πάντα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του· ἔνοσις; ἐπρόσθεσεν ὁ δούξ μὲ ἐμφαντικὸν ὕρος.

— Ἐνότηα, ἀπεκρίθῃ ὁ πιστὸς ὑπηρέτης τοῦ δουκὸς, ἀποσυρόμενος.

Ὁ Ῥιχάρδος, μείνας μόνος, δὲν ἐβράδυνε νὰ πᾶσῃ εἰς μίαν τῶν ὑποχονδριακῶν ἐκείνων κρίσεων εἰς ἣν ὑπέκυπτε συνεχῶς.

— Ποῖος ἤθελε μὲ εἶπει, ἀνέκραξεν οὗτος μετὰ μακρὰν σιωπὴν, ὅτι μίαν ἡμέραν ἤθελα γεῖναι ἄνδρος καὶ σκληροῦ τοιοῦτον βραχμόν! ὅτι ἐγὼ ὁ Ῥιχάρδος τοῦ Ἰόρκ, ἤθελα ὁπλίσει ἕνα τῶν ἀδελφῶν μου κατὰ τοῦ ἄλλου διὰ νὰ ὠρελῇθῃ ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς διαρῆσεις τοῦ βασιλικοῦ Οἴκου, καὶ νὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων των! Ὑψίστε θεέ! ποῦ εἶναι ὁ καιρὸς, ὅτε ἡ καρδιά μου ἐκυριεύετο εὐκόλως ὑπὸ τῆς φιλίας τῆς θελήτητος· ἡσθάνομαι τότε τὴν ἀνάγκην νὰ

ἀγαπῶ καὶ νὰ ἀνταγαπῶμαι. Ποῦ εἶναι ὁ καιρὸς, ὅτε ἡ μήτηρ μας μᾶς ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ ἐχάδευε τὴν ξανθὴν κόμην μας! μάταιον ὄνειρον πρὸ πολλοῦ λησμονηθέν· τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὠνομαζετο 'Ριχάρδος, ἔγεινεν αἰφνης βραχυντικὸν καὶ παρηκμαχὸς τι γερόντιον.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας ὀλεθρία ἀσθένεια ἐρρίψεν εἰς τὸ εἶναί μου τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ἀταξίαν, ἡ μητρυιὰ φύσις, ἀφίνουσά με τὴν ζωὴν, διὰ τοῦ πλέον πικροῦ μυκτηρισμοῦ, μ' ἔδαφιλευσε τὰς φρικωδεστέρους ἀσχημίας. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην, τὰ ὄμματά τοῦ πατρός μου δὲν προσηλώθησαν πλέον ἐπ' ἐμοῦ· ἔγεινα πρὸς τὴν μητέρα μου ἀντικείμενον φρίκης καὶ ἀηδίας· καὶ αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί μου δὲν ἐδυνήθησαν πάντοτε νὰ καταστειλώσιν τὴν φρίκην τὴν ὁποίαν τοῖς ἐνέπνεεν ἡ θέα μου· ἀντὶ νὰ με παρηγορῶσιν, ἐμὲ τὸν αὐτοῦ, ὅστις εἶχα τοσαῦτα αἰτία νὰ παραπονῶμαι κατὰ τῆς ζωῆς, μὲ ἀπεστρέφοντο, καὶ ἐπὶ τέλους μ' ἐλησμόνησαν· παραδοθείς εἰς μισθωτὰς χεῖρας, ὑπέστην πᾶν ὅ,τι νὰ ὑποφέρῃ ἐδύνατο ἡ προσβληθεῖσα ἀλαζονεία.

Εἶμαι ἤδη ἀνὴρ, ἀλλ' ἡ καρδιά μου εἶναι μεστὴ ἀποστροφῆς καὶ χολῆς, καὶ νὰ λησμονήσω δὲν δύναμαι τὰς ἐπιδαφιλευθείσας καταφρονήσεις εἰς τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν· τὸ μῖτρός μου ἐπερίμενε πολὺν χρόνον διὰ νὰ ὑπερχείλισθαι... ἡ στιγμή εἶναι πρόσφορος... τὸ βασιλεῖον ἔχει ἀνάγκην σταθεροῦ βραχίονος, ἀκλονήτου θελήσεως· τί δύνανται νὰ πράξωσι διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ ὁ Ἐδουάρδος καὶ ὁ Κλαρέντιος; Ὁ εἰς, ἀφ' οὗ ἐπολέμησεν ὡς στρατιώτης διὰ νὰ κατακτήσῃ τὸν θρόνον, ἀναπαύεται εἰς τὴν ἀργίαν καὶ τὴν ἡδυσπάθειαν. Πλεονέκται αὐλικοί, καὶ οἱ διεσθαρμένη γυνή, τὸν περιστοιχοῦσι, καὶ εἶναι οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς ἰδιοτροπίας θελήσεώς του· πανταχοῦ τὸ αὐθαίρετον, οὐδαμῶς δικαιοσύνη... Καίρως εἶναι νὰ καθαρισθῇ ὁ ἀχρῶν οὗτος. Πῶτον σκανδαλῶδες θέαμα ἤθελε παραστήσει εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ ἀνάβασις τοῦ Κλαρέντιου εἰς τὸν θρόνον... τὰ τέκνα τοῦ Ἐδουάρδου;... ἀλλὰ μήτε πρέπει νὰ συλλογιζέται τις περὶ τούτου· διορκῆς ἀντιβασιλεία δίδει λάβην εἰς τοὺς ταραχοποιούς καὶ τοὺς δυσηρεστημένους. Εἰς ἐμὲ λοιπὸν ἀνήκει ὁ θρόνος! εἰς ἐμὲ τὸ σκῆπτρον· θέλω εἶσθαι φοβερός εἰς τὰ κεχρυσωμένα ἔκνα ἐντομα, τοὺς αὐλικούς, οἵτινες τρέφονται μὲ τοὺς ἰθῶτας τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ θέλω εἶσθαι ἐπιεικής καὶ δίκαιος εἰς τὸν πτωχὸν γεωργόν· εἶναι τέλος καιρὸς νὰ κρύψω πᾶς σωματιτὰς ἀσχημίας μου ὑπὸ τὴν βασιλικὴν πορφύραν... καὶ τότε... δυστυχία εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἤθελον προσβάλλει τὸν 'Ριχάρδον τοῦ 'Υόρκ' ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας δὲν θέλει συγχωρήσει.» Ἐπειτα, αἰφνιδίως ἐγειρόμενος, ὡς νὰ ἐλάβαναι τελευταίαν τινα καὶ ἀμετάκλητον ἀπόφασιν· «Ἐμπρὸς, ἐπρόσθεσε, μὴ ἀδυναμίαν· ὅταν προτιθεῖται τις τὸ κοινὸν καλόν, μικρὰν αἰ τύψεις τοῦ συνειδότος· δὲν εἶναι πάντοτε εἰς τὴν ἐξουσίαν μας νὰ ἐλλέγωμεν τὰ μέτα τῆς ἐνεργείας· ἡ προφτικὴ φωνὴ μὲ ἐκάλεσεν, ὡς ἄλλοτε τὸν Μακβέθ· α' 'Ριχάρδε,

θὰ γείνης βασιλεὺς... ἄς βαδίσωμεν μὲ σταθερὸν πόδα πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Εἰσαρμένης.»

— Αἱ διαταγαὶ τοῦ μυλόρδου ἐξετελέσθησαν, εἶπεν ὁ πιστὸς τοῦ πρίγκιπος, εἰσερχόμενος εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπως ἦν ὁ 'Ριχάρδος.

— Καὶ ὁ Κλαρέντιος;

— Δὲν ὑπάρχει πλέον...

— Ἐξέφρασε τελευταίας τινας θελήσεις;

— Ὁ δούξ ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν βασιλέα, νὰ ἰδῇ τὸν ἀδελφόν του 'Ριχάρδον, τὰ κερδήσῃ καιρὸν τέλος· τῷ ἔδειξα ῥητὰς διαταγὰς· τότε, λαμβάνων τὴν ἀπόφασίν του, καὶ μεταχειριζόμενος τὰς δυνάμεις, αἵτινες τοῦ ἔμενον, ἐζήτησε νὰ ῥιφθῇ εἰς βαρέλιον οἶνου τῆς μονεμβασίας· παράδοξον εἶδος θανάτου, τὸ ὁποῖον ἐπιστέφει ἐπαξίως τὸ τέρας τῆς ζωῆς τοῦ ἡγώνια του δὲν διήρκτη πολὺ, καὶ πρέπει νὰ τῷ ἐφάνῃ γλυκεῖα.

— Τί δαίμων εἶσαι λοιπὸν, σὺ, ν' ἀρνήσαι τὴν τελευταίαν δέσιν· ἐνὸς θήσσκοντος, ὅστις εἶναι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ 'Υόρκ, καὶ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως;

— Μ' ἐρωτᾷς, ποῖος εἶμαι, μυλόρδε· δὲν σὲ τὸ εἶπα πρὸ ἑξ μηνῶν, ὅτε μὲ ἔλαβες ὑπὸ τὴν προστασίαν σου; εἶμαι προγεγραμμένος, ἐξόριστος παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἐδουάρδου, αἰτίου ὅλων τῶν δυστυχημάτων μου, καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου ὁμῶστα μῖστος ἀσπονδον.

— Ποίων ἀδικημάτων τοσοῦτον σοβαρῶν, ὁ βασιλεὺς ἠδυνήθη νὰ καταστῇ ἐνοχος πρὸς ἓνα ὑπήκοον του;

— Ἀδικημάτων!... ἀκουσέ με, μυλόρδε· πρὸ ἐνὸς ἀκόμῃ ἔτους, ἤμην νέος, πλούσιος καὶ ὠραῖος· μειδία· πρίγκηψ... ναι, ἡλλοιώθην πολὺ, τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἤμην νέος καὶ ὠραῖος, ἤμην σύζυγος γυναικὸς ἣν ἐλάτρευον, αἱ ἡμέραι μου διέτρεχον ἀγναὶ καὶ γαληνιαῖαι, χωρὶς οὐδὲν νέφος νὰ τὰς ἐπισκιάζῃ· τότε μὲ ὠνόμαζον εὐτυχῇ Ἀρβὴν Σόρ... σήμερον ὀνομαζοῦσι Δίκσον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤρπασαν τὴν εὐτυχίαν του, καὶ ὅστις ἤθελεν ἀφοσιωθῇ εἰς τὸν διάβολον μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν 'Ριχάρδον τοῦ 'Υόρκ, ἂν ὁ 'Ριχάρδος δὲν ἦτο καταλληλότερος ἀπὸ τὸν ἴδιον Σατανᾶ νὰ χρυσιμεύσῃ εἰς τὴν ἐκδίκησίν του. Ἐμάντευσα τοὺς μυστικούς σκοπούς σου, μυλόρδε· διὰ κοινῆς ὁδοῦ βαδίζομεν πρὸς διαφορετικὸν σκοπόν. Μὴ δισταγμούς, δούξ τοῦ Γλοσέστερ, σὺ θὰ γείνης βασιλεὺς, ἐγὼ δὲ θὰ λάβω ἐκδίκησιν.

Δ'.

Ἡ συνομοσία κατὰ τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως ἐσχεδιάσθη ἀπὸ τὸν δούκα τοῦ Γλοσέστερ, ὅστις, ἀπὸ μῖστος, ἀπεφάσισε νὰ θανατώσῃ τὸν ἀδελφόν του Κλαρέντιον, προετοιμαζὼν οὕτως εἰς ἑαυτὸν τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελον εὐρεθῇ δύο μόνον παιδιὰ ἀνίκανα ν' ἀντιταχθῶσιν εἰς τοὺς σκοπούς του.

Ὁ 'Ριχάρδος, πανοῦργος καὶ υποκριτής, ἀπελάμβανεν εἰς τὴν αὐτὴν φήμην ἐπιδεδεῖσιν ἀνδρὲς, ὁποκτη-

θείσαν δι' ἀληθῶν προτερημάτων. Ἡ γνώμη του ὑπερίσχυε πολλάκις εἰς τὸ συμβούλιον, κατὰ τῆς γνώμης τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῶν ἐγγηρασάντων ἤδη εἰς τὰ πράγματα, καὶ ἡ πείρα ἀπέδειξε πάντοτε τὴν ἀγχινοίαν καὶ τὴν ὀρθὴν κρίσιν του· οὕτως, ὁ Ἐδουάρδος παρεχώρησεν ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην του εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦτον, ὅστις τοῦ προσήνεγκεν ἐξόχους ἐκδουλεύσεις· εἶδομεν δὲ πῶς μετεχειρίσθη τὴν ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐπιβρόχον ἵνα θανατώσῃ τὸν δυστυχῆ Κλαρέντιον, ὅστις πάντοτε ἐνησχολήθη περισσότερον περὶ τὰς ἡδονὰς του παρ' εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ βασιλείου· ὁ Ἐδουάρδος ὅστις εἶχε φύσει τρυφεράν τὴν καρδίαν, δὲν ἤθελε δώσει πίστιν εἰς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Ῥιχάρδου, καὶ θὰ ἐσυγχώρῃ ἀναμφιβόλως τὰ κατὰ φαντασίαν σφάλματα τοῦ ἀδελφοῦ του, διὰ τὰ ὁποῖα κατηγορεῖτο, ἂν ὁ δούξ τοῦ Γλόσεστερ, ἀκούσας τὴν συμβουλὴν τοῦ Δίκσον, δὲν ἤθελε δισχυρισθῇ, ὅτι ὁ Κλαρέντιος σφοδρῶς ἐρωτευθεὶς τὴν εὐνοουμένην, ἐζήτησε νὰ συνδέτῃ μυστικὰς σχέσεις μετὰ τῆς ἐρωμένης τοῦ βασιλέως. Παλαιὰ καὶ αὐτοῦ παράπονα ἐλθόντα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς νέας ταύτης κατηγορίας, ἐπηύξησαν τοιοιτοτρόπως τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, ὥστε εἰς στιγμήν παραφορᾷ νὰ διατάξῃ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς.

Ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας ταύτης ἐποχῆς, ἡ ψυχὴ τοῦ ἡγεμόνος παρεδόθη εἰς τοὺς σφοδροτέρους ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως· κατὰπᾶσαν νύκτα, ἡ σκιά τοῦ Κλαρέντιου ἠγείρετο ὡρὰ καὶ πελιδνὴ εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του, καὶ ἐφαίνετο νὰ τῷ κραυγάζῃ, «Καὶν, τί ἔκαμες τὸν ἀδελφόν σου;» ἡ πένθιμος αὕτη ὀπτασία, τοῦ ἀφῆρσε πάραυτα πᾶσαν ἡσυχίαν καὶ γαλήνην τῆς ψυχῆς, διώκουσα αὐτὸν καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας ἀκόμῃ τῆς ἐρωμένης του, ἀδυνατούσης νὰ κατευνάσῃ τοὺς τρόμους του· περὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς τὸν κατέτρεχε· καὶ ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλαρέντιου, ἐξέπνευσεν, αἰσθανόμενος σφοδροτάτους πόνους, τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἐθεώρησαν ὡς ἰσχυρὰς ἰνδείξεις φαρμακείσεως.

Διὰ τῆς διαθήκης του, ὁ Ῥιχάρδος τοῦ Ὑόρκ, δούξ τοῦ Γλόσεστερ διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς κατὰ τὴν ἀνελικιότητα τοῦ Ἐδουάρδου Ε'. τοῦ υἱοῦ του. Ὁ Ῥιχάρδος ἔλαβε τὸν τίτλον, τοῦ προστάτου καὶ τὴν πρώτην του ἐξουσίαν μετεχειρίσθη πρὸς καταδίωξιν τῶν φίλων καὶ τῶν δημιουργημάτων τῆς τελευταίας βασιλείας.

Ὀλιγώτερον παρὰ πάντα ἄλλον ἔμελλε νὰ τύχῃ χάριτος ἡ εὐνοουμένη· ἡ δίκη της ἔγεινε καθ' ὅλος τοὺς κανόνας, ἂν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο προαποφασισμένον.

Ἡ Ἰωάννα κατεδικάσθη ἐπομένως, καὶ διότι, ἐπρόσθετεν ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, μετεχειρίσθη γοητείας κατὰ τοῦ προστάτου, ὅτε ἦν ἀκόμῃ δούξ τοῦ Γλόσεστερ· ἀπηγόρευε δὲ εἰς πάντα ὑπῆκοον, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν δυστυχῆ τὴν ἐλαχίστην τροφὴν ἢ φιλοξενίαν· ἔπρεπε νὰ περιπλανᾶται ἀνέστιος, μεχρισθὺς ὁ θάνατος ἤθελεν τὴν ἀπαλλάξῃ τῶν βασάνων της.

Ὁ Δίκσον, ἢ μᾶλλον ὁ Ἀρρὴς, ἔγινεν ἄφαντος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου, τὸν ὁποῖον συνετέλεσε νὰ καταστήσῃ ἀποτρόπαιον εἰς τὰ ὄμματά τοῦ ἀγανακτισμένου λαοῦ, ἐνεκα τοῦ τραγικοῦ τέλους τοῦ Κλαρέντιου· ἡ ἐκδίκησις του ἐφάνη ὅτι ἐσταμάτισε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρπαγος τῆς γυναίκος του, καὶ ὁ προστάτης ἐλυπείτο διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τοῦ ὁποῖου αἱ συμβουλαὶ καὶ ὁ βραχίον ἤθελεν σύντελέσει πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐφεξῆς σκοπῶν του.

Περὶ τὴν ἐσπέραν τῆς τετάρτης ἡμέρας μετὰ τὴν καταδίκην, περὶ ἧς ὠμιλήσαμεν, γυνὴ τις κατὰ τῆς ὁποίας ὁ δυσειδέστερος ὄχλος ἀπηύδησεν ἐκσπενδονίζων τὰς φρικτοτέρας ὑβρεῖς, διευθύνθη ἀσκοπῶς, μηχανικῶς πρὸς τὴν ἐξοχὴν· ὁ οὐρανὸς ἦτο φαῖος καὶ ὀμιγλώδης, λεπτὴ καὶ χιονώδης βροχὴ καταπίπτουσα, ἐπάγωνε τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ ἡ δυστυχὴς γυνὴ, ἧς τὰ ἐνδύματα ἦσαν κατεσχισμένα, ἔφρισε καθ' ὅλα της τὰ μέλη.

Ἀποῦ ἐβάδισεν οὕτως ἱκανὴν ὥραν, ὡς νὰ ἐδῶκετο ἀκόμῃ, ἡ Ἰωάννα, (ἐπειδὴ αὐτὴ ἦτο) κατακεκμηκυῖα, ἐξηντημένη τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, ἐβρίβη μᾶλλον, ἢ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς χλόης τὰ πεπλανημένα καὶ ἐσκατισμένα ὄμματα τῆς ἐζήτουν ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν τόπον, ἔθθα εὐρίσκειτο· ἐνόμιζεν ὅτι ἐξεγείρεται ἀνέρου τινος, καὶ παρατηρούσα μακρόθεν τὴν φιλόξενον στέγην, ἧς περιέθαλφε τοὺς νέους καὶ εὐτυχεῖς χρόνους της, ἐλειποθύμην ἀπὸ τρόμον καὶ ἀγωνίαν, ἀναπολοῦσα τὸ παρελθόν, καὶ τὸν προδοθέντα καὶ παραγνωρισθέντα σύζυγόν της· ὅταν δὲ ἀνέλαβε τὰ αἰσθήσεις της, φρικῶδεις ἀλγυδόνες ἐσπάραινον τὰ σπλάγχνα της· ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ στήθος της,

— Τί τιμωρία, ὦ θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ ταλαίπωρος, ὦ! θέλω ἀποθάνει λοιπὸν μόνῃ, στερημένη πάσης βοηθείας! . . . ὦ ἀνάνδρο! νὰ καταδικάτωσι μίαν γυναῖκα εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην ποινὴν! μεγαλεῖα ἀνθρώπινα, διὰ τὰ ὁποῖα ἤμην τόσον ὑπερήφανος, τὰ ὁποῖα τόσον ἐνθέρμως ἐπεθύμησα, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἀπηνήθηκα τὴν καρδίαν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου μου, ἰδοὺ ἡ ματαιότης σας! Τὴν ὥραν ταύτην ἤβελ' ἀνταλλάξῃ πᾶσαν τὴν βασιλικὴν μεγαλιότητα τοῦ Οὐεστμίνστερ, δι' ἐν ποτήριον ὕδατος. Ποῖος θέλει μὲ δώσει σταγόνα τινα διὰ νὰ κατασβέσω τὴν κατακαίουσάν με φλόγα!

Αἰφνίδιος ἐνθύμησις, ὡς ἀστραπὴ, διέτρεξε τὴν διάνοιάν της· ἀνεμνήσθη ὅτι ὀλίγον μακρὰν τοῦ μέρους τούτου τοῦ δάσους, ἔρρεε κρήνη παρὰ τὴν ὁποία ἡ Ἰωάννα καθήμεν ἄλλοτε, εἰς τὸν γλυκὺν ἦχον τοῦ ῥέοντος ὕδατος παρεδίδοτο εἰς τὰς σκέψεις της. Διὰ τῆς ἐνεργείας τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ ἀπελπισία νέας καρδίας προσπαθοῦσης νὰ κατασχῇ τὴν ἐκλείπουσαν ζωὴν, ἡ Ἰωάννα ἠγέρθη ἐπὶ τῶν χειρῶν της, καὶ ἐσύρθη πλησίον τῆς τόσον ἐπιθυμητῆς πηγῆς· ἤρχησεν ἤδη νὰ αἰσθάνεται τὴν δροσερότητα τὴν ὁποίαν ὁ μικρὸς ῥυαξ διέχεεν εἰς τὰ πέριξ... ἰδοὺ, δὲν ἀπέχει πλέον παρὰ

κατὰ μικρὰν ἀπόστασιν. . . Ἡ σελήνη ἀντανάκλα-
τὰς ὠχρὰς ἀκτίνας τῆς εἰς τὸ διαυγὲς ῥύθρον, καὶ ὀδη-
γαὶ τὸ ἀέθριον καὶ κλονούμενον βᾶδισμά της. . . ἐν
βῆμα ἀκόμη καὶ φθάνει εἰς τὸν ῥύακα . . .

Ἄλλ' ὦ φρίκη! ὦ ἀπελπισία! καθ' ἣν σιγῇ
προσγγίστε τὴν ὀχθὴν τοῦ ῥύακος, αἱ καθηγχαγμέναι
χεῖρες τῆς καταπίπτουσιν ὑπὸ τὸ βῆρος τοῦ σώματος
τῆς. . . τρομερὰ σκοτοδινίαις κυριεύει τὴν ἀτυχῇ,
καὶ μόνον τῆς μένει ἡ ζωὴ, διὰ νὰ αἰσθάνεται τὰς
βασάνους τῆς· πᾶτα πλέον ἐνέργεια ἐκλείπει, εἰς μά-
την παλαίει εἰς τοὺς σπαραγμοὺς τῆς σκληροτέρας
ἀγωνίας.

Ἀκούσας τοὺς στεναγμοὺς, οἵτινες ἐκφεύγουσιν ἐ-
ναγωνίως ἀπὸ τὸ ἀπυθνημένον στήθος τῆς, ἀνὴρ τις
σπεύδει πρὸς αὐτήν· ἡ Ἰωάννα ἀνανωρίζουσα τὸν
Ἀρρὴν, ἐγείρεται σπασμωδικῶς ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς,
προσηλόνει ἐπ' αὐτοῦ βλέμματα παράφρονα ἐκ τῆς
φρίκης, ἐκβάλλει ὑστέρην φωνὴν καὶ πίπτει ἄψυχος
εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου τῆς.

Ὁ Ἀρρὴς δὲν ἐκράτει πλέον εἰμὴ σώμα ἄνθρωπου.

— Ῥιχάρδε! ἀνέκραξε, δὲν σὲ ἐζήτησα τοιαύτην
ἐκδίκησιν.

— Τὰ κρίματά σου δίκαια, θεέ μου! Ἐδὼ ἐτελέσθη
τὸ ἔγκλημα, ἐδὼ καὶ ἡ ἐξιλέωσις, ἐπρόσθεσε. Δὲν θὰ
μὲ περιμείνης χρόνον πολὺν, Ἰωάννα· πάραυτα θὰ ἐ-
νωθῶμεν διὰ παντός. Τί μὲ χρησιμεύει πλέον ἡ ζωὴ;
Ἐὰν ἡ δυστυχία εἶναι ἡ κάμινος, ὅπου ἡ ψυχὴ ἀγνί-
ζεται, θέλομεν συναντηθῇ ἀμφοτέροι εἰς καλῆτερον κό-
σμον. Ὑπερέβραμεν πολὺ καὶ δὲν ἔχομεν τί νὰ λυπη-
θῶμεν ἀφίνοντες τὴν ζωὴν, σὲ ἀκολουθῶ Ἰωάννα. . .
Καὶ ὁ Ἀρρὴς ἔπεσε νεκρὸς πλησίον τοῦ πτώματος
τῆς γυναικὸς, τὴν ὅποιαν τοσοῦτον ἠγάπησε.

Καθηγχαγμένον φάσανον εὐρέθη τὴν ἐπαύριον εἰς
τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ, τε Ἀρρὴς καὶ ἡ Ἰωάννα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ῥοδὸς τῆς Κ. Α. Τ.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ. (*)

Κατὰ τὸ ἔτος 1486, ἄνθρωπός τις πεζὸς θαί-
νων, καὶ ἀπὸ τῆς χειρὸς μικρὸν τινα παῖδα κρα-
τῶν, ἔστη πρὸ τῆς πύλης ἐνὸς μοναστηρίου ἐν τῇ
Ἰσπανίᾳ, ἵνα πορευθῇ τροφὰς τινος διὰ τὸν κεκηνηκό-
τα υἱὸν του. Ἐοθίοντος δὲ τοῦ παιδὸς καὶ ἀναπαυο-
μένου, ὁ ξένος διηγείτο εἰς τὸν ὑποδεχθέντα αὐτὸν
μοναχὸν τὴν ἱστορίαν, καὶ τὰ αἷτια τῆς κατὰ τὴν Ἰ-
σπανίαν ἀφίξεώς αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης,
τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς ἠγνόνουν τὴν ὑπαρξίν ἄλ-
λων χωρῶν παρὰ τὴν τῶν τριῶν τούτων ἡπείρων καὶ
τινων ὀλίγων μεμακρυσμένων νήσων. Οἱ δὲ σοφώτεροι
τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἔπαυσον τὴν αὐξήσιν τῶν
γεωγραφικῶν γνώσεων ἐπιδιώκοντες, ἐνόμιζον ὅτι ὁ
Ὠκεανὸς ἐξῆλπετο ὡς ἄπειρος ζώνη περὶ τὰς ἡπεί-
ρους ταύτας· εἰς μόνον δ' ἴσως τὸν Χριστόφορον Κο-

λόμβον, ὅστις εἶνε ὁ πρὸ τῆς πύλης τοῦ μοναστη-
ρίου σταματήσας ξένος, ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι διαπλέων
τις τὸν Ὠκεανὸν τούτον, ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς χώρας,
αἷς ὑπελάμβανεν ὡς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἀσίας.

Ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἐγεννήθη περὶ τὸ 1436 ἐκ πα-
τρὸς ξάντου, κατοικοῦ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Γενούης, τὰ μάλα
δὲ πτωχοῦ, διὸ καὶ μὴ δυναμένου νὰ ἐκπαιδεύσῃ αὐ-
τὸν ἐντελῶς· ἀλλ'· εὐτυχῶς, ὁ Κολόμβος προσέσχε
τὸν νοῦν μεγάλως εἰς ἃ ἐδιδάχθη κατὰ τὰ ὀλίγα τῆς
μαθήσεώς του ἔτη. Πάνυ δὲ νέος ὢν ἔτι ἄκραν πρὸς
τὴν ναυτικὴν ἐδειξε κλίσιν, καὶ δὲν ἡμέλησεν οὐδεμίαν
εὐκαιρίαν νὰ διδασθῇ αὐτὴν καὶ τὴν γεωγραφίαν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ μετέρχεσθαι τὸν ναύ-
την κινδυνώδες καὶ τὰ μάλιστα ἐπίπονον ἐνομιζέτο·
ἀλλ' ὁ Κολόμβος, δεκατετραετὴς γενόμενος, ἤρξατο
νὰ ναυσιπορῇ· ὅθεν τὰ ὠραιότερα τῆς νεότητος αὐ-
τοῦ ἔτη ἐν μεγίστοις διήγαγε μόχθοις, οἵτινες
τὰ αὐστηρὰ, εἰν' ἀληθές, ἀλλ' ἐπωφελεῖ μαθη-
ματα ἐγένοντο εἰς αὐτὸν, διδασθέντα ἐκ τούτων τὸ
καταστέλλειν τὸν ζωὴν χαρὰν τῆς ἐργασίας του, καὶ τὸ ἀσ-
θὲς καὶ ἀγογγύτως ἀλγεῖν. Σκεπτόμενος δ' ἐπὶ παν-
τός, τι ἐν ταῖς θαλασσοπορίαις αὐτοῦ παρατήρει καὶ
ἐκ τῆς γεωγραφίας ἐγίνωσκεν, ἐπειθετο ὅτι ἀπὸ τῆς
Εὐρώπης πλέον τις πρὸς δυσμὰς ἠδύνατο νὰ φθάσῃ
εἰς χώραν ἄγνωστον, ἐπὶ καὶ πιθανῶς κατῳκημένην.

Ἐπὶ πολλὰ δ' ἔτη ἐγκύψας εἰς τὴν μελέτην τοῦ
ἀντικειμένου τούτου, ἀπεράσισε νὰ πλεύσῃ πρὸς ἀ-
νακαλύψεις, ὧν ἡ ἐπιτυχία ὀλιγώτερον ἀμφίβολος
αὐτῷ ἐφαίνετο ἐπὶ μαλλὸν σκεπτομένῳ. Πτωχότερος
δ' ὢν ἢ ὥστε μικρὰν νὰ ὀπλίσῃ ναῦν, καὶ οὐδένα
τυχῶν διατεθεμένων εἰς βοήθειαν ἐπιχειρήσεως, ἦν
ἅπαντες ὡς μωρὰν καὶ ἀναφελῆ ἐθεώρουν, διενόηθη
νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τινος ἐκ τῶν Κυβερνή-
σεων.

Βουλούμενος δὲ νὰ περιποιήσῃ τὴν δόξαν τῆς ἀνα-
καλύψεως εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἀπευθύνετο πρὸς
τὴν κυβέρνησιν τῆς Γενούης, ἀλλ' αὕτη μετὰ περι-
φρονήσεως ἀπέκρουσε τὴν αἰτήσιν αὐτοῦ· καὶ ὁ Κο-
λόμβος μεταβὰς εἰς Πορτογαλίαν, ἦν ὡς δευτέραν
ἑαυτοῦ πατρίδα ἐθεώρει, (καθότι εἶχε νυμφευθῇ τὴν
θυγατέρα Πορτογάλου τινὸς ναυτικοῦ Βαρθολομαίου
Περσετρέλλου) ἐπεκαλῆσθη τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἰωάν-
νου Β'. Οἱ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως θέλοντες νὰ ἀ-
ποδοθῇ ἡ τιμὴ τῆς ἀνακαλύψεως εἰς συμπαντριῶν
αὐτῶν, ἔδωκαν εἰς τινὰ Πορτογάλων δύο πλοῖα με-
τὰ διαταγῆς νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ὠκεανὸν, ἐξαπατῶν-
τες τὸν Κολόμβον δι' ἐλπίδων. Ἀλλ' ὁ Πορτογά-
λος ἐκεῖνος μετὰ ὀλίγων ἡμερῶν πλοῦν ἐπ' ἀνέρχεται
τερατῶδη διηγούμενος καὶ τὸ ἀδύνατον, τοῦ ἐπὶ τὰ
πρόσω πλοῦ βεβαιῶν.

Ὁ Κολόμβος, ἐψευσμένος τῶν ἐλπίδων, ἀλλὰ πε-
ποιθὼς εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν διανοημάτων αὐτοῦ, ἀ-
πεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Ἰσπανίαν, ἥς ἤρχον τότε ὁ
Φερδινάνδος καὶ ἡ Ἰσαβέλλα· καθ' ὅδον δ' ἔστη πρὸ
τῆς πύλης τοῦ μοναστηρίου μετὰ τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ μοναχὸς ἀκούσας τὰ βουλευματα τοῦ ξένου ἐ-
κείνου, ἐφάνη ἐνδιαφερόμενος περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐ-
τῶν, καὶ ἀναδεχθεὶς αὐτὸς τὴν φροντίδα τῆς ἀνατρο-
φῆς τοῦ παιδὸς Διέγου, ἐσύστησε τὸν Κολόμβον πρὸς
τινα τῶν φίλων του, μέγα δυνάμενον παρὰ τῇ βασι-
λίᾳ Ἰσαβέλλῃ. Ὁ Κολόμβος μετέβη εἰς Μαδρίτην,
τὴν ἔβραν τοῦ τε βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης, ἐνθα,
καὶ τοι μὴ παραδεχθείσης τῆς προτάσεώς του, διέτριψεν

(*) Ἰδε τὴν εἰκόνα του ἐν φυλλ. 311.